

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
327 East 13th Street New York City

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre New Yorkban... \$3.—
A vidéken... \$2.50
Egyes szám... 3c.

A BEVÁNDORLÓ

Editorial Rooms:
327 East 13th Street New York City

SUBSCRIPTION:
Per annum, in N. Y. City... \$3.—
United States... \$2.50
Single copy... 3c.

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.
IV. Évfolyam. 100. szám.

Szerkesztő: SINGER MIHALY.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., PÉNTEK, 1907. DECEMBER 13-án.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.
IV. Year. No. 100.

MAGYARORSZÁG HERCEGPRIMÁSA ÉS A PÁNSZLÁVIZMUS.

Írta: PERÉNYI LÁSZLÓ, perth amboyi római katolikus plébános.

Azzal a mély tisztelettel, melylyel mint pap a fensőbb egyházi hatóság iránt tartozom, a „Magyarok Vasárnapja“ legutóbbi számából elővástam Vaszary Kolos bíboros hercegprímás körlevelét, melyet fedezetnek a pánszlávok ellen vívott harcában kiadni, elrendelni s megparancsolni jónak látott.

Azon engedelmisségnél fogva, melylyel kötelek vagyok fejemet meghajtani: kiadottam, elrendeltem s megparancsoltnak az abban foglaltakat én is elfogadom, de midőn engedelmisségemben s tiszteletben nem kis erőszakkal fejet hajtok, megpirul orcámom a bőr, hogy egy magyar egyházfejedelem csak ennyit tudott tenni az ő hazája békecségenek megóvásáért. Nem is valami sok köze lehet ahhoz a Szentlélek Urstemnek, mert nem annyira sugallat az, mint inkább az a bizonyos fügefalevél, melylyel a bűnös Ádám az Ur hívó szavára a világosságon férfiúi mivoltát elaktarta.

Az a nagy „Érdekszövetség“, mely egyeseknek vagyont, tekintélyt, nevet, a félrevezetett szegény népek pedig helyely-közzel fogságot, megpuskagolyót jelent, amely odahaza „Pánszlávizmus“ néven ismeretes, innen Amerikából az ő-hazába is áttolta tagadhatatlanul hatalmas hullámait, melyek valóságos orkánná korbácsolták fel a nemzetiségeknek Magyarországon amugy se csendes tengerét. A megriadt magyar közvélemény, akárcsak a szorongatott Dávid zsoltóros, felémelte szemét: „*Levari animam meam ad Sion unde veniet auxilium mihi*“.

Igen, a magyar Sionra emelte szemét, ahonnan segedelem remélt s böles kibontakozást a rettenetes útvesztőben. S mit tesz a magyar Sion főpapja, hogy a benne bízóknak eleget tegyen...? Kíad egy írást, melyben harcában történetét elbeszéli, a látható tehetetlenségnek szomorú hangján. Gyözelmi tropheumként a „Noviny“ ez tót újság historikumát emeli ki belőle azon furcsa esodálkozás kísérletében, hogy bár a hercegprímási kard hatalmas ereje leütötte fejéről a „Katolissae“ szót, katolikus szemmel az mégis a tótnek él, s bizonyára ugyanugy fog tenni a kiátkozás után is. Mert Magyarországot a pánszlávok s egyházi fenyték alá helyezi azokat, kik pánszlávok mernék lenni. Magyarországot!... nyugodtan aludhat, nagy fiad kibontotta a suhogót, „halálos bűn a pánszlávizmus“,... most már elpusztul a föld színeiről minden tót. Oh, pedig a Kegyelmes Ur nagy történést. Kiszűnjének egy milliméternyi csepp tetejében több van a magyar történelemből, mint másnak egész mivoltában, de bizony nem tudná megmutatni, hol állított meg egy izgult népet akarata keresztülvitében egy átok; lekvált mikor dugónak faragták meg, hogy vele a kedélyek forrongó mustját lefojtják. Most ő Eminenciája megmutatja Magyarországnak, hogy im, nézzétek, kötelességemet megtettem, a legnagyobbat, a leghatalmasabbat, mi csak főpapi tehetőségemben állott, alkalmaztam; hazám érdekében a legutolsó határig elmentem, egyházi fenytékekkel suitok minden pánszlávot, ha lapjával, tót papjával, makacsokodásával felhagyni nem akar. Ime, tettem. De ez a tett mélyvésezen takarja azt, amit ő eminenciája nem tett, mit tenni elmulasztott. S mert takaról magára veszi az egész magyarországi püspöki kart, el lehet mondani, ez az egyházi fenyték takarja mindannyiunk mulasztását, s fügefalevele annak a hivatalos nemtörődömségnek, melylyel a vallás hatalmasai elnéztek, miként érlelődik éppen a vallás örve alatt „eszmévé“ egy közönséges „üzlet“, melyért immár — tagadni nem lehet

— a „sokok“ ok akarata s elhatározott lelkesültsége egész a mártíromságig készen áll. Nem átok kell ide, de áldásos munka, nem esendőszerű, de öntudatos s vállvetett tevékenység.

Elsimeri a primási körlevél s minden során belátja azt, hogy a „pánszlávizmus üzlete“ a papok kezében van; de a pap a püspök kezében s hatalma alatt áll, miért kések élni a hatalommal?

Hét éve folyton hallom, hogy a magyarországi püspöki kar az egyöntetűség kedvéért a székes püspököt bízta meg gondját viselni s örködni az Amerikába jövő magyarországi római katolikus papok felett. Én azt gondolom, e megbízás abban áll, hogy csak a nevezett püspökök engedelmevel jöhettek ide papok, hozzá kell fordulniuk az amerikai püspököknek, vagy egyház-községeknek, ha magyar, vagy tót papra volna szükségük, s csak az ő „dimissio“-jára adhatják meg itt nekik a „jurisdictio“-t.

De nem így lett. Mivé törpült ez a megbízás? Akit Amerikába papnak meghívnak s pénze nincs, vagy azt akarja, hogy az övé, meg az, amit a hívek innét küldtek, megmaradjon, ir egy fel-folyamodást Amerikába menetele irányában. A székes püspök ráírja — ha jónak látja — az „admittitur“-t s erre felkelhet az államtól 800 korona uti-költséget. That's all! Miképpen a hajó, mely tőlünk távolodva mindig kisebb lesz, míg a horizont alábukva szemünk elől elvész, azonképpen elveszti a székes püspök ezekre a papokra nézve — ugy látszik — minden hatalmát. Akinek pénze van s kéni áll, vagy hogy ne tegye, van oka, az meg kijön engedelem nélkül, „dimissio“ nélkül s kap „jurisdictio“-t sokszor még a felszentelési bizonyítvány nélkül is. Így esik aztán meg, hogy vannak papok Amerikában, kiket kieresztettek (dimissio), vannak, kiket nem akartak (dimissio), mégis kijöttek, vannak, kiket kitesekeltek, sőt talán olyanok is, kikért — mikor hajóra ültek — otthon „Te Deum“-ot tartottak. Ezek is, azok is, mind az itteni püspökök joghatósága alá kerülnek, kik előtt csak az egyházi kötelességek teljesítése a mérvadó, nemzetiségi dolgaira pedig ígvet sem vetnek... s ha a magyarországi püspöknek valami az ő papjainak viselkedésében nem tetszik, keringhet, meggeskedhet, akárcsak a parton maradt tyúk, melynek kacsi a patakba mentek. Nem tehet semmit, vissza nem hívhatja, mert a meg nem szorított „dimissio“ révén papjáról lemondott, felette többé nem rendelkezik.

No! hogy ez a tény mit eredményezett a tótnak, nem tudom, csak rémlik előttem, hogy nyakatekertben helyezték minden bizonynyal, mint nálunk, magyaroknál. Nálunk pedig... természetesen...! olyan czigánykereket forrongó mustját lefojtják. Most ő Eminenciája megmutatja Magyarországnak, hogy im, nézzétek, kötelességemet megtettem, a legnagyobbat, a leghatalmasabbat, mi csak főpapi tehetőségemben állott, alkalmaztam; hazám érdekében a legutolsó határig elmentem, egyházi fenytékekkel suitok minden pánszlávot, ha lapjával, tót papjával, makacsokodásával felhagyni nem akar. Ime, tettem. De ez a tett mélyvésezen takarja azt, amit ő eminenciája nem tett, mit tenni elmulasztott. S mert takaról magára veszi az egész magyarországi püspöki kart, el lehet mondani, ez az egyházi fenyték takarja mindannyiunk mulasztását, s fügefalevele annak a hivatalos nemtörődömségnek, melylyel a vallás hatalmasai elnéztek, miként érlelődik éppen a vallás örve alatt „eszmévé“ egy közönséges „üzlet“, melyért immár — tagadni nem lehet

Törvénye az egyházi jognak, hogy egy felszentelt pap egy másik egyházmegyébe csak volt püspökének elbocsátó levele (dimissio) kíséretében vehető fel. Ebben bizonyítva van, hogy az illető csakugyan felszentelt pap, semmi egyéb az ott Magyarországon, csak Amerika és Magyarország között nincs egy, pedig ez is, az is, maga az egész világra kiterjedő róm. kath. egyház, melynek feje a pápa.

Itt aztán előfordulnak ilyes esetek: Egy népes magyar hitközségben mint káplán 2 évig szerepelt egy ur; tehát

misézett, gyóntatott, prédikált, szentéseket kiszolgáltatót egy olyan, ki papi hatalmától, állásától otthon nemcsak felüggesztve, de — más egyebélt — teljesen meg volt fosztva. Szerepelt papként még két hónapon keresztül akkor is, mikor már törvényes (állami-lag) házassága mézesheiteinek nyolczadikát élte.

A nevetek tudom, de nem említem. Egy magyar amerikai hitközség felkért egy otthoni püspököt, küldjön nekik papot. A püspök ur — bizonyosan a székes püspök tudta nélkül — pályázatot hirdetett, minek eredményeként egy papját a nevezett helyre plébánosnak kinevezte. Alig pakkol össze a kivándorló, híret hallja, hogy a pályázatot említt X parochiát elfoglalta egy másik pap s az itteni püspök meg is erősítette benne. „No fiam, most már X helyett eredj a szerényebb Y-ba, mert oda is kell pap“. Lett volna tableaux. — képelem — ha valami éppen munka nélkül levő pap azt is elfoglalta volna.

A nevetek tudom, de nem említem. Egy népes magyar hitközségnek papját otthoni püspöke csak egy hajlandó elbocsátani, ha az itteni — a jus canonum értelmében — egyházmegyéjébe felveszi. Ez meg is történt. A baltimori zsinat értelmében azonban csak 3 év múltán, melyet az egyházmegye szolgálatában valaki eltöltött, jogosult a felvételre s tarthat igényt a nyugdíjra. Ez eltelt, de közben a püspök meghalt. Mikor az illető az új püspöknel jelentkezett a felvételre s irásait is, nemkülönben a házjáról meghozott levéltárat hiteles másolatát bemutatva, azt nyerte válaszul: „Amit a megholt püspök tett, az az élő püspököt nem kötelezi. Punctum. Majd ha polgár lesz“. Azóta az a pap csüng a levegőben, mint a Mohamed koporsója. Otthon tényleg eleresztették, itt fel nem vették, ha ma nyomorék lesz, holnap mehet koldulni.

A nevetek tudom, de nem említem. Egy újonnan alakult népes hitközség papot választott, de mert írásai nem voltak, nem kapott a püspöktől jurisdictio-t. CSUPÁN azt engedte meg — az ir plébános kérésére — neki, hogy gyóntasson, kereszteljen, eskessen, avasson, prédikáljon, temessen, de mindezekért a stólt az ir plébános urnak kellett adnia az utolsó centig. Ovatosságból az első keresztelésnél püspöki rendeletre ott állt az ir plébános ur, „ha vajjon jól csinálja-e?“ Éppen ugy, mint egy időben valamikor nálunk, ott-hon, ha a mesterlegény a czébe bekivánczolt, az Atyamester színe előtt kellett nagyobb bizonyágnak okáért a eszmára rávetni a foltot.

A nevetek tudom, de nem említem. Amerika egyik legnépesebb magyar hitközségében 14. mond: tizenegy esztendeig működött egy s ugyanazon magyar lelkész. Épített templomot, alkotott parochiát, emelt iskolát, csinált egyelet, szövetséget, lapot, uniót a magyaroknak... Hosszu küzdelmébe belefáradt teste-lelke, jó maga is megöregedett, nem bírta oly könnyen, mint fiatal korában a munkát, egy nagy hitközségnek ezernyi gondját. Hozatott hazulról, illetve kért egy segítő társat. Megérkezett; odaállt a fiatal munkás az öreg mellé. Persze, hogy az ifjú hív a rokkantat legyőzte és az érdemes sást megtréfáló ökörszem példája tetszett a népeknek. Egy-két prédikációja után már „aranyaszájú“ lett a neve és a soha nem remélt ünnepléstől elkapatva, papi tisztességet, becsületet, szeretetet, mindent elfeledve, addig furta magát a nép kegyébe, míg egy alkalmas pillanatban az öreget kidobatta s egész eleganciával a helyére beült. A püspök megerősítette. Az öreg meg, ki élte ja

vát a magyarságnak szentelte, most ott tarisznyázik a West-en, koldul... s az angol papoktól kapott misepéruzen tengeti életét.

A nevetek tudom, de nem említem, mert erre az esetre azt írta egy magyarországi püspök, hogy az a dolog gyalázatos. Folytassam...? Tudok papokat, kiket minden „dimissio“ nélkül vettek fel, működtek hónapokon, éveken keresztül s működnek mai napiglan. Folytassam...? Minek...! Hát nem lát-ezek ezek még csak mi vagyunk! Hát még mi minden történhetett a tót részen, ahol a népet egy visszaállítandó királyság, egy feltámasztandó nemzet reményességével éltették itt a Magyarországon felnevelt tótjaink papok nyakába.

A vezér — ki most milliomos — szegény ember volt. Mondják: néhai kis-pap. Mint más az ásót-kapát, vagy a mesterség szerelmait, ő az igazat választotta megélhetése eszközéül. Kezde a népek szegénységén — ami igaz is — azon különbségeken, mely az itteni és az otthoni állapotok között még most is nagyon. Hát még akkor! Tíz-tizenöt évvel ezelőtt! Halás téma. A valószínűségnek látszata némi igazsággal keverve, jó reklám egy kezűddő üzletre. S a „business“ bevágott. A fejlesztéshez a tót, tótót tót pártolt. A fejlesztéshez egyszerű adatokat találtak fel a szolgabírói kegyetlenségeken — ami nem mindig igaz — a törvény előtti egyenlőtlenségeken, — ami éppen nem igaz — az anyanyelv elnyomásában, — ami ha igaz volna, ma már, 1900 esztendő után, nem beszélhének Magyarországon tótnál — a magyar papok kinyúlásában, mit követett a püspökök, később az egész magyar nemzet gyalázása s kicsucosodott az 1000 éves Magyarországot részének visszakövetelésében, hol is a levitézett tót királyságot ígéri a népek felállításni. Ezenközben az üzlet haladt, gazdagodott a vezér. Ha egy utcában virágozik egy bolt, éppen olyan árnyal szembe vagy mellette keletkezik egy másik s mentől jobban gyarapszik az első s második, annál több sorakozik utánuk. Így volt itt is. Amint siker koronázta sokan, handabandáját, jöttek nyomába sokan, s míg egyrészt a szaporuló üzletet frakciókat teremtettek a vezér sorai-ban a kis tót, nagy tót elnevezéssel, meg a sárosi, turóci, zempléni, trendenebenben a magyart. A különbözőségeken, ott mind egyetértett, hogy a jó üzlet alapja: szidni mentől förtelmesebben a magyart. A bombasztoknak bombát dobáltak a nép közé szóval és írással, s — mintha kitűnő mérnökök lettek volna — azok ott, és oly eredménytel pataantak szét, a mint akarták, ahogy nekik tetszett.

Tény, feltámasztották népek önértéket egyletek, hatalmas szövetségek, gyönyörű templomok, parochiák, iskolák emelésével, megtanították lenézni az Amerikában még kezdő s egymás közt folyton veszekedő magyart. Jó segitségek voltak ebben a vezéreknek az otthon nevelt papok. Már ha egyebet nem veszünk is, roppant hizeleghetett nekik, hogy urasan kiöltözve, kemény kalapban, lakkezipőben látja viszont az otthon csak egyszerű népet, kik neki testvérei. Ehhez járult a vezér törhetetlen akarata, hogy vagy szolgálja ügyét s aztán lehet szolgálja a népek a nem megvetendő parochiákon, vagy fordulhat vissza zabot hegyezni Harlócon, vagy Snrzsányban. S szerint, amint akkoriban végrehajtott a vezérek akaratának s szolgálja a népek. Sok közös, tót-magyar templom volt Amerikában. Először kitiltották belőle a magyarokat

s a magyar szót, megkövetelték, hogy a pap ne csak ne prédikáljon, de magyarul ne is beszéljen, még a postára is elemek megnézni a P. O. B.-ot, ha nincs-e benne magyar újság. Eleinte idegenkedtek a magyartól, hovatovább gyűlöletté fajult az, mi igen sokszor véres összeütközésekben nyilvánkozott meg, ha már kikerülni egymást nem lehetett, vagy nagyon összetűztek. Napjainkban meg, kivált mióta a független tót királyság, vagy legrosszabb esetben az egyesült nagy szláv birodalom a közel jövő reményévé tétetett, valóságos örült dühvé fajult s a tót, ki netán magyarul is tud, ki nem eresztene a száján egy magyar szót, vagy, ha mégis véletlenül megtörténik, utálattal köp ki utána s kimossa a száját. Ez tény, de az is, hogy magyar üzletbe ugyan be nem teszi a lábát, ha tótot akárminő megszűre tud. A czél elérést.

Már most az ilyen exaltált nép közé becélt papok mit tegyenek? Némelyek ugy tesznek, mintha tótok volnának testetül-lelkettől, mások meg annyira belelik magukat a helyzetbe, pláne, ha kiesinségük miatt másképp érvényesülni s kimagaslani nem tudnak, hogy azokká is válnak. Éppen ugy, mint az obsitos baka, addig-addig beszél falujabellieknek a lováról, míg utóvégre maga is elhite, hogy huszár volt. S tehetnek-e másként? Bizony, mondom, hogy nem! Mert ha ellene szegülnek a nép akaratának, ha magyarul beszélnek, vagy magyar lapot járatnak, vagy — ami aztán erimen laesae majestatis — ha magyar ünnepeken részt vesznek, kipöndörítik a parochiáiból, mintha ott se lettek volna. Az itteni püspökségek pedig 100 esetben 100 közül a népek adnak igazat, mert nekik a nép kell s nem a pap.

Megtörtént, hogy egy tót hitközség összetűzött a magyaron papjával. A pap felkereste püspökét, előadta a dolgot s egy mindenkit excommunication-val sújtó levelet hozott tőle oltalmul haza, ki csak őt bántani meri. „Fütyülünk az átkára — mondták a hívek — nem adott egy centet se a templomunkhoz“. És ez esetben nem az a furcsa, hogy mondták, de az, hogy a püspök a pap utódját degen megint jóváhagyta.

Egy tót papot, ki az egyik legtekintélyesebb parochián becsülettel működött, felszólították, hogy a magyarellenes tüntető gyűlésen, mely parochiája területén tartott meg, szómokójon. Megtagadta. El lehet képzelni, mint szaladt szederenyébe s rozketett ajka a gondolatától, hogy kenyerével játszik, midőn az őt felszólító küldöttségnek szemébe vágta: „Én tótul prédikálok, de magyar vagyok s hazám ellen nem beszélek“. Ki is huzták a parochiájából amugy istenigazában, pedig másként szerették, különösen gyönyörű becsületet, mert az amerikai tót papok egyik legjobb szónoka. Ki mondta ennek a papnak, mikor kenyerét áldozta fel: „Kedves fiam, ezt jól csináltad, dicsőség néked!“ Senki. Holott a versenypáripát is megvergetik a nyakán, ha jól ugrotta át a gátat; pedig az csak egy állat.

És azokat, kik a vezérekkel egy követ futva, sokszor őket is felülmulva gyalázzák hazájukat, ki bünteti meg? Senki! S ki ennek az oka? Egyenesen és határozottan a magyar püspöki kar, mert:

1. Feltétlen dimissio-val eresztik ki Amerikába papjait, holott 1, vagy 2 évi megszorítással is megtehetné, melyen belül a rakonezátlankodókat haza, illetve visszahívhatná egy kis észretéri-tésre, vagy dimissio-ját a helyes irány és ut esetén újból egy-két évre meghosszabbíthatná. De persze, akkor utána kellene nézni a dolognak.

THE DOLLAR SAVINGS & TRUST COMPANY MAGYAR OSZTÁLYA YOUNGSTOWN, O.
VAGYON: \$1,500,000. PÉNZT KÜLD az ő-hazába és a világ minden részébe gyorsan, olcsón és pontosan. PÉNZBETÉTEK után 4 százalékat kamatot fizet. ÜZLETVEZETŐ: Burger B. Lajos.

2. Mert nyugodtan elnézi, hogy az itteni püspökök a jus canonicum világs rendelethez ellenére a hazulról dimissio nélkül kiszökődő papoknak jurisdictio-t adnak s ezzel felsőbbük alól kivonják.

Bizony én nem vagyok jogtudós, nem is tudom eszathatatlannal bizonyossággal, hogy a „jus canonicum”-ban ez a törvény benne van-e, vagy nincs, de azt tudom, hogy bele lehet tenni, csak akarni kell.

Példa: csak a közelmúltban Rómából jött Bulla.

A munka s utánjárás helyett azonban Magyarország herczegprímása kimondja az átkot, kilátásba helyezi, hogy a pánszlávismus halálos bűn legyen. Pedig az csak egy üzleti fogás, melynek eredményét, a forrongást s lázongást bizony a vezetők se tudják, hogy lehessen becsületes megállítani, reményen felül annyira szétcsapott. De a koczká el van vetve, az üzlet jól megy... már vagy a kecske, vagy a káposzta, de valamelyik bizonynyal elpusztul. Fő az nekik, van-e benne pénz.

Valamelyik király, nem tudom, melyik, azt iratta ágyúira: „Ultima ratio regum”. S valóban az is. Mert ha azt elvették, jó és gonosz, ártatlan és bűnös szenved egyaránt s véresik jelzi útját, hol elhaladt.

Azt tartom, ilyen az átok, az egyházi fenyték is: „Ultima ratio Episcoporum”. Előbb próbálni kellett volna valamelyiket.

Mert már a vezér oroszszá lett, az egyház szabályai szerint a büntetés öt ugyan ott is éri, de vajjon éri-e?

KIVÁNDORLÁS KÉRDÉSE.

Farkas Pál folytatja fejtegetéseit.

Ugy vélem, fölösleges volna most hosszasan bizonygatnom, hogy ez a nem egészen egyszerű út mennyivel drágítja meg a földet. A sokféle provízió az eredeti értéket legalább kétszeresére emeli. És csak most kezdődik a parcellázás és ennél azután mindenféle méltányosság teljesen megszűnik. Pedig az intézeti parcellázások még nem a legrosszabbak. A leglelketlenebb uszorát magányosok és cégek végzik el. Alljon itt néhány jellemző példa:

Lapospatakon, Sáros megyében, Keszter Miklósnak, a most elhunyt milliomosnak 900 holdas birtokát vették meg ilyen úzra. A parcellázást H. K. dr. eperjesi ügyvéd végzi. A földeket, melyeknek maximális értéke 500 korona, 1600 koronával adják el holdankint. Ilyenformán már az első hónapban 65 holdat adtak el. Belsőlegesen ellenben 300 négyzetméterként adnak el 2000—2200, sőt 2400 koronáért.

Lisztfalván, Liptó megyében ezeltűt tíz évvel a földeket már 600 koronával

vették holdankint. Az utolsó évek szerencsés parcellázásai 2400—3000 koronára emelték ezt az árat.

Prituljában, Zemplén megyében a K. D. és társa parcellázási szövetkezet megvette Matolay Gábor ingatlanát 165 koronával és a Jekelfalussy-féle ingatlan 155 koronával holdankint. Parcellázza jelenleg 500—600 koronás kezdő árakon.

Sztárán, Zemplén megyében a Sztáray-féle birtokot, összesen 1122 holdat L. A. cég vette meg összesen 303.700 koronáért, holdját tehát 270 koronáért. Eladtak eddig 400 holdat á 1200 koronára. A birtoknak egy harmadát tehát már körülbelül 180.000 koronával nyertek többet, mint amennyi az egész vételár volt.

Köporuban, Zemplén megyében a Hadik-féle birtokot, összesen 890 holdat a G. és Sch. cég vette meg á 178 koronára. Már az első évben eladtak ebből 430 holdat, még pedig á 600 koronára. A szegény zempléni tótok, akik Amerikában éveken át görnyedtek a bányákban, megtakarított pénzüket azért hozták haza, hogy néhány hold legelőt vegyenek a hegyoldalra és azt értékesen tiszteszével fizessék tul. Paucsula Pál hat holdért 2920 koronát fizetett. Istvancsik János 29 hold értéketlen legelőre egy egész vagyon, 16.880 koronát ölt bele.

Possa község, szintén Zemplén megyében, mindössze 562 lélekkel bír. Ebből a kis faluból az utolsó években több mint 200.000 korona értékben vásároltak földet, siralmas legelőket és szántókat, melyeknek hozadéka nem közelíti meg a befektetett tőke egy százalékát sem, még ha munkabéreket nem is vesszünk számításba.

A felvidéki megyékből kerestem a példákat, mert a kivándorlás ezen következményei ott mutatkoznak a legvilágosabban. De ami még néhány esztendővel ezelőtt csak az ország északi részében volt általános, az a kivándorlás terjedésével ma már mindenütt elterjedt. A nagyszabani „Erdélyi egyetemes bank” ma már éppen úgy parcelláz, mint felvidéki és dunántúli kollégái.

Vannak, akik mindezt menteni tudják. Egy ma már teljesen meghaladott gazdasági liberalizmus oly erősen hatotta át egyes, különben elfogulatlan és jóhiszemű emberek gondolkozását, hogy ezen a ponton sem tudják magukat emancipálni alól. Ugy vélekednek, hogy a kereskedelem törvényeit és régi szokásokat hátrózzák meg, amelyeknek érvényében kételkedünk nem szabad. Egy ilyen törvény az, amely az értéket a kereslet és kínálat viszonyából állapítja meg. A líptómegevi, a szécsi, a zempléni, a sárosi földek kétségkívül nem érik meg azt az összeget, amelyet verők zugaoldás nélkül megfizetnek. Nem érik meg tudniillik abból

a szempontból, amely a földben a jövedelem forrását látja. De vajjon minden vételnél ez a szempont jön-e csak figyelembe? Vajjon nem vesszük-e mindnyájan naponta tárgyakat, amelyekből egy fillér jövedelmünk sincsen, amelyeknek birtoka, ellenkezőleg drága pénzünkbe kerül. Vajjon ilyen tárgyak eladóit uszorásoknak lehet-e nevezni? Vajjon uszorás-e a kimberley-i bányász, aki a kék agyag közül apró, csillogó kövecskéket keres ki, hogy ezt rotterdami és amsterdami ékszereknek ezekért adja el? Igaz, a haz, melyet amerikai pénzen ezekért vesznek, luxustárgy: De nincs-e-e meg a liberálkai vagy prituljani tótnak az a föltétlen joga, hogy luxustárgyakat is vegyen. Igaz, a parcellázó ügynökök és bankok jó üzletet csinálnak. De miért kellene ezen üzletet más szempontok szerint elbírálni, mint narancsok behozatálát vagy czukor kivitelét. Melyik okoskodnak, nem tagadják, hogy a parcellázó üzlet a népek gyakran idézett „földéhségén” alapul. De nem látják be, hogy vállalkozó szellemű emberek miért ne használhatnák ki ezt a gyöngét.

Ez a gondolatmenet teljességgel hamis, analogiái pedig nem jobbak közönséges szofizmánknál. A gyémántkereskedőt senki sem fogja uszorásnak tekinteni abból az egyszerű okból, mert a gyémánt senkinek sem létszükséglete. De ha egy kiehézt embernek, aki nem tudja helyét megváltoztatni, megmutatjuk azt a darab kenyert, amelylyel éhségét csillapíthatná és a kenyér ára gyanánt egész vagyonát követeljük, akkor az éhség valószínűleg arra fogja kényszeríteni a szerencsétlent, hogy vagyonát átadja. A parcellázási vállalkozók, ügynökök és bankok pedig többé-kevésbé ezen példa szerint dolgoznak. A paraszt nem „földéhségből” adja meg a magas árt, hanem azért, mert erre a földre feltétlen szüksége van. A föld az ő egész egzisztenciájának az alapja és ha kimegy és állati módon dolgozik, azért teszi ezt, hogy megszerezze azt a földet, amelyen tisztességgel megélhet és amelylyel családjának jövőjét is biztosítja. Amde a parasztot léleknek sajtáságos konzervatívizmusa helyhez köti. Ugyanott akar ő is tovább dolgozni, ahol született, ahol egész családja él. A falujából nem távoznék semmi árért. Inkább sovány zabföldet keres meg a havas alatt, minthogy ugyanazért az árért a bánati buzakamrában vegyen telket. Erre a gazdasági szükségletre és erre a pszichológiai sajtáságra épít a földspekuláció, a mikor egyszerűen kifosztja a hazatérőket. Mert a 178 koronás parcelláknak 600 és 800 koronáért való eladását enyhébb szóval megjelölni alig lehet.

Az a háromszázmillió korona, amely az országba bejön, egy nagy, a nemzeti

fejlesztés szolgálatában álló gazdasági erőt képviselhetne. A mai viszonyok szerint egy része arra szolgál, hogy küldök régebbi uszorakölcsönöket törleszszenek, egy másik részével pedig lehetetlen és ennél fogva improduktív befektetések történnek. Még talán az a hányada a legszerencsésebb, amelyet takarékpénztárban kamatoztatnak, bár ezen a téren is nagy visszaéléseket tapasztalunk. A vidéki takarékpénztárak egy tekintélyes része az amerikai befetékek merész üzleti spekulációkba bocsátkozik. Kétes iparvállalatokat alapít és nemcsak betéteit fordítja erre, hanem még más hitelt is próbál megszerezni. Alig pár hónapja, hogy a budapesti pénzügyetkek egyik legelőkelebbje elv gyanánt mondotta ki, hogy ezen takarékpénztáraknak hitelt nem ad. Neveket és címeket nem említek, mert nem a botrányt, hanem az igazságot kereseim. De az érdekeltek kétségkívül tudni fogják, hogy mely intézetek hasonló visszaéléseinek kellene erőlyesen véget vetni.

Az „Ultonia” fedélzetén egy abaujmegevi, igen intelligens paraszttal ismerkedtem meg. Magyarlódre való. Most megy másodsor Amerikába, ezuttal magával hozta az egész családját is. Beszéd közben elmondta, hogy miért hagyta el másodsor az országot, bár eredetileg ez nem volt szándékában. Három évig dolgozott odakünn és ötezer koronát gyűjtött. A pénzt hazaküldte, hogy házat és földet vegyenek. Mikor hazajött, egy bádogfedelű háziköt és belsőjeget talált. Másra már nem télt a pénzből.

— Ujra megpróbáltam, de higgye el, uram, nem érdemes. Vesszködm, vesszködm és végül éppen hogy nyomoruságosan meg tudok élni. Nem kinlódom tovább. Odahaza még a pénzének sem veszi az ember hasznát, egy-kettőre eluszik.

— És most ujra szerencsét próbál?
— Most már megkeresem a szerencsémét.

— Hova megy? Vagy New Yorkban marad?

A paraszt felvetette a fejét:
— Nem uram, nem az Egyesült Államokba megyek, hanem Kanadába.

Aki Kanadába megy, az örökre elveszett számunkra. Az Egyesült Államokban a legtöbbben csak munkapiacot látunk, Kanada az új hazát jelenti. És azért, ha a jövő perspektíváját akarjuk megvizsgálni, különös gondot kell majd erre a Kanada felé irányuló áramlatra is fordítanunk.

(Folytatjuk.)

SOUTH BETHLEHEM

„A Bevándorló” egyes számának ára 3 cent.
A UNITED FURNITURE STORES CO.
522—524 East 3-ik utcaiz üzletében kapható.

KI LESZ AZ ELNÖK?

Roosevelt újabb és határozottabb kijelentése.

Roosevelt Tivadar már régebben kijelentette, hogy nem fogja elfogadni az elnökségre való jelöltséget. Politikai ellenfelei mindazonáltal egyre azon lovagoltak, hogy Roosevelt minden eszelekvésével a népszerűséget hajhássza abból a végből, hogy a nép ráerőszkolja a jelöltséget s hogy ő ezt, a kényszerre való hivatkozással, elfogadja.

Most azután örökre elnémitotta Roosevelt azokat is, akik előbbeni kijelentéseinek hitelt adni nem akartak.

A republikánusok nemzeti bizottsága ugyanis a napokban tiszteltet az Egyesült Államok elnökéül. Roosevelt Tivadar ebből az alkalomból beszédet intézett a bizottsághoz, amelyben kifejtette, hogy oly utódot kíván az elnöki székben, aki az ő megkezdett politikáját folytatja. Mikor erre azután Watts Sámuel a bizottság nevében olakönyörgött, hogy maradjon meg továbbra is elnöknek, Roosevelt a következőket jelentette ki: Nem lehet. A jelenlegi terminusomom tul nem szolgálhatok. Nagyon halás vagyok a barátságos érzelmekért, amelyeket Amerika népe irányomban tanusit, de most már másnak kell folytatni a munkát.

Míg azonban Roosevelt így módton lemondott, határozottan lemondott a neki felajánlott jelöltségről, az alatt Bryan Jennings Vilmos, a megbukott demokrata, már elnökjelöltnek hiszi magát, még mielőtt valaki komoly említést is tett volna róla.

Amint ugyanis Illinois állambeli Freeportból sürgönyzik, Bryan szombaton ténylegesen már megkezdte a maga érdekében a választási küzdelmet. Hatalmas beszédeket tartott s a hallgatóság lelkesen megélejezte őt. Megélejezték őt mások is, de azért mégis csufosan megbukott kétszer.

Ki lesz az elnök? Ez most a kérdések kérdése. Roosevelt nem akar lenni, Bryan pedig nem lesz. A megejtendő választásnak ez esztendeje sok meglepetéssel fog járni. Reméljük, hogy a republikánus pártra nézve kellemesek lesznek a meglepetések.

CSATLAKOZZUNK AZ AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉGHEZ.
Minden amerikai magyarnak erkölcsi kötelessége, hogy az Amerikai Magyar Szövetséghez csatlakozzék. Felvilágosítással szolgál a titkári hivatal. 515 Superior Building, Cleveland, Ohio. Minden pénz a pénztárnokhoz küldendő, akinek ezime: George M. Koráchy care of Woodland Ave., Savings & Trust Co., Cleveland, Ohio.

TÁRCZA.

NAOMI — MONONGAH.

A halálnak győzelmétől megdöbben a lélek

S az emberek nem szóval, de könnyekkel beszélnek.

Míg az özvegy, árva ajkán felzokog az átok

Arra, aki annyi embert dollárookra váltott.

És az Isten nagy kegyelme kegyelmezzon nekünk,

Ha a magyar kopersóknál tán ellene vétünk;

De a halál aratása aratás se volna,

Ha a rend közt ott nem lenne a magyar rabszolga.

Aki otthon pacsirtától tanulta a nótát,

Annak itt a bányá mélyén ir az élet kótát;

S nagyon sokszor csak egy jajszót ha tanul belőle;

S szüksége sincs temetőre, sirra, szembefőre.

Most is, most is! Könybe lábad a szemünk világa:

Minek is jön magyar ember idegen világra.

Ennyi vérrrel hazánkat is meg lehetne venni

S vándorbotra akkor többé nem szorulna senki.

Nem is illik az aranyra a „Liberty” képe;

Hisz élettel, árvassággal nem ő fizet érte.

Jobban illik, sokkal jobban az arany dollarra:

Egy bus magyar özvegyasszony könyvteli orczája.

Dr. Pólya László.

AZ ELŐVIGYÁZAT.

Irta: Homonnai Imre.

Egy nagyon széles napon esavargózásra szállt egy ezilinderes fiatal ember és egy puhakalapos öreg ur. Az öreg ur orrán vastag szemüveg volt.

Nem ismerték egymást.

Még jóformán el sem helyezkedtek a fedélzeten, amikor egy erős szélroham mind a kettőnek lekaptja a fejéről a kalapját és a Dunába vágta.

A fiatal ember kezdetben boszusan, majd hosszasan, busan nézte mind tovább uszó, folyton nagyobb kortyokat ivó, szép köcsög-kalapját.

A kopasz öreg meg mosolygott és nem jól leplezett kárörömmel így szólt, mintegy magában, de hangosan:

— Lám, lám, így jár az elővigyázatlan fiatalosság.

És tőlükabátja zsebébe nyulva, egy fehér selyempapírba csomagolt új kalapot vett ki. Megigazította, aztán boszantó kéjjel meztelen fejére nyomta.

A fiatal ember irigyelve nézte.

— Lássa, — mosolygott az öreg a fiatal emberre, — ilyen esekélyesség sohasem ejt het engem zavarba. De hát a fiatalosság... Régi és legnagyobb baja éppen az, hogy sohasem eléggé elővigyázatos. Mindig gondtalan, mindig kényelmes. Sohasem gondol kellemetlen eshetőségekre is.

A fiatal ember csodálkozva nézte az öregot.

— Hogyan, ön csak nem szokott mindig két kalappal járni?

— Bizony kettővel szoktam járni mindig, — mosolygott az öreg. (Pedig csak azért volt most nála kettő, mert épp a kalapostól jött.) — Nálam min-

szokott lenni, — hazudott jókedvűen tovább. — Egy, amit állandóan használok, egy meg tartaléknak. Mert hiszen szükséges tárgyból mindig kettő szon sohasem tudhatom, hogy mikor vész el az, amit éppen használok, amire épp a legnagyobb szükségem lehet. No, nem? Így, lássa, például állandóan két szemüveg van nálam. (Mert annyira rövidlátó, hogy csak két szemüveggel tud olvasni.) Azután két óra, sőt még óralánc is állandóan kettő van nálam és így tovább.

És megmutatta a két órát és két láncot.

A tartalék-óra és lánc szép piros tokban volt, a tok meg egy zöld selyempapírban. (Mert aznap vásárolta bérmafia számára.)

A fiatal ember bámult és nem tudott szólni.

— Ugyebár, csodálkozok, — mosolygott tovább az öreg. — Ja, fiatal barátom, előrelátónak kell lenni, — mondta és felhuzta keztyűjét. Majd még jobban elkezdett mosolyogni és ezt mondta:

— Lássa, például ma reggel egyik barátomnál felejtettem a keztyűmet és ezt csak a harmadik utcában vettem észre. Ön persze most azt gondolja, hogy zavarba jöttem, vagy hogy visszakutyagoltam a barátomhoz. Dehogy jöttem zavarba, dehogy kutyagoltam vissza. Egyszerűen elővettem a tartalék-keztyűt és azt huztam fel.

A fiatal ember csodálkozva és ő minte tisztelettel nézte az öregot. De egyszerre fölécsillant a szeme és így szólt:

— Hanem azért az én helyemben ma mégsem tudott volna magán segíteni. Mert ha az ember miniszteri kihallgatásra megy, csak nem vihet magával két ezilindert.

Az öreg most észrevétlenül egy kissé gondolkozott.

— Dehogy nem, — vágta oda azután még erősebben mosolyogva, mint az előbb. En ilyenkor is mindig két kalapot, akarom mondani, ezilindert viszek magammal. Egy rendeset a fejemen és egy klakkot tartaléknak a zsebemben.

A fiatal ember valósággal hüledzett. Csak lassan-lassan kezdett magán uralkodni, és, de még mindig álmélokodva, ezt mondta:

— Érdekes... Igazán érdekes... Most már elhiszem, amit az előbb semmiképp sem tudtam elhinni. T. i., hogy ön ily klasszikus előrelátással nem jöhét zavarba soha. Még hogy ha pénztárcáját lopnák is el, még akkor sem, mert amilyen csodálatosan következetes, biztosan kettő van önnél állandóan.

— Pláne pénztárcza! — skálázott az öreg fentről lefelé. — Hisz éppen erre kell a legtöbb figyelme fordítani. Pénztárcza nélkül olyan az ember, mint a ladik evező nélkül. Pénztárczával a kezében evez ki az ember a legtöbb kellemetlenségből.

És tőlükabátját kinyitva, két mellő zsebére csapott.

— Lássa, ebben a zsebemben van egy és ebben a zsebemben is egy. (Pedig balzsebében a szivartárczája volt.) Az egyikben is száz korona, a másikban is száz korona. Mert tesszem, s ez a leggyakoribb eset: találkozom valakivel, aki épp abban az ismeretes „kinos pillanatnyii”-ban van. Milyen gáláns, finom eljárás az, ha ilyenkor minden sző és számítgatás nélkül zsebrenyulunk, átadunk az illetőnek egy erszényt, kezét fogunk vele és mintha mi sem történt volna, folytatjuk az utunkat. Az illető ilyenkor szinte megdöbbeneti nagylelkűségünk, — hisz fogalma sincs róla, hogy pénzünknek csak a felét adtuk át neki, — és ami a fő: meghatottságában rövid időn belül biztosan visszafi-

zeti a kölesönt.

A fiatal ember még nagyobb csodálkozással és tisztelettel nézte az öregot, mint az előbb. De egyszerre még erősebben esillant is fel a szeme, mint az előbb és a következő beszédet mondta:

— Igazán rendkívül örülök, hogy oly böles és nemes emberrel megismerkedtem, mint amilyen ön. Olyasvalamit tanultam öntől, aminek egész életemen át hasznát fogom venni. Kérem, fogadja érte köszönetemet. De engedje meg, hogy még egy kérésrel forduljak önhöz. Én most, amint látja, óriási zavarban vagyok. Nincs kalapom, de pénz sincs nálam elég, hogy új kalapot vegyek; tíz perc múlva meg már a minisztériumban kell lennem. (Pedig semmi keresni valója sincs ott.) Ön az előbb két pénztárczát mutatott nekem. Ebből biztosan következik, hogy még ma rántott ki a zavarból senkit, és hogy én sem rántom zavarba, ha most arra kérem, hogy engem rántson ki a zavarból.

Az öreg az egész utazás alatt most jött legelőszőr zavarba, és zavarában zsebrenyult és odaadta pénztárczáját a fiatal embernek.

A fiatal ember, az öreg előadásához híven, meg volt döbbenve és hatva, megköszönte a pénzt és hogy meghatottságában következő nap visszafizethesse a kölesönt: egy névjegyet kért az öregtől.

Névjegy is több volt az öregnél. De csak egyféle.

A fiatal embernél kétféle volt. Az övé és egy évekket ezelőtt meghalt ismerőseé. Ez utóbbiból nyomott az öreg kezébe kettőt, — egyet rendes használatra, egyet meg tartaléknak, — és a csavargózós-állomásnál gummikerekűbe vágva magát, elhajlatott.

Csak a kocsiiban vette észre a fiatal ember, hogy az öreg a régi, kopott szivartárczáját nyomta a kezébe.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

KARÁCSONYI SZÁM. A karácsonyi számról való előkészületek miatt a jövő keddi szám elmarad. Maga a karácsonyi szám, mely HUSZONNYOLCZ oldalnyi terjedelemben fog megjelenni, jövő esztendőben fog szétküldeni. *Hátralekos előfizetőinket ezuttal is felkérjük, hogy a hátralekot a karácsonyi szám megjelenése előtt szíveskedjenek beküldeni.*

UJABB GYÁSZ. Alig földelték el a naomi bányának eddig felszínre hozott áldozatait, máris egy újabb, az előbbinél sokkal rettenetesebb, sokkal fájdóbb szerencsétlenségről kell olvasóinknak hírt adnunk. Már lapunk múlt számában megírtuk volt, hogy a West Virginiában levő monongahi bányákban robbanás történt, melynek következtében a tárnák beomlottak és több mint 500 munkást temettek maguk alá. Ebből az 500 emberből a magyar származásúak száma meghaladja az ötvenet. Zemplén- és Ungmegyében hiába fogják hazavárni a kenyérkeresésre indult apát, férjét és fiút. Azokat a családfenntartókat, kenyérkeresőket már idegen országban tették közös sírba és utolsó útjukra elkísérte őket Amerika népének részvéte. Kiküldött tudósítónk jelentése szerint a múlt pénteken délelőtt 10 órakor történt a robbanás, amikor az összes nappali munkások, tehát 550 ember dolgozott lent a tárnákban. A robbanás következtében eltorlódtak a kijáratok, úgy hogy azok, akiket darabokra nem tépett a robbanás ereje, képtelenek voltak kivánszorgogni a halál rettenetes aratása elől. A mentési munkálatokhoz, melyben a magyarok is résztvettek, azonnal hozzáláttak, de alig lehetett azt még csak megkezdeni is, miután az első robbanás után a robbanások egész sora következett és mert a tárnákban tűz ütött ki. Azok a halottak, melyeket legelőször hoztak felszínre, a felismerhetlenségig össze voltak roncsozva. A magyar áldozatok névsora a következő: Az ungmegyei Vaskőczi községből ideszármarozott 46 éves Stieh András, ennek 20 éves fia, ifj. Stieh András, a 28 éves Tomkó János és a 35 éves Tomkó György testvérek és a 19 éves Béla Mihály. Az ugyancsak ungmegyei Jecsenő községből Csicsák Pál, Dankovics György és fia, ifj. Dankovics György. Poroszló községből Kaszics Mihály, Hanykőczi községből Homos Mihály és Rebics János. Baskőczi községből Sabek Mihály, Hornya községből Dankó-testvérek, Mihály és János, Poruba községből Ignát Pál, Ubres községből Globa Ferencz. A zempléni megyei Cseke községből Egyri Mihály, Tahá Mihály, Durkó Mihály, Ócsvai Mihály, Sári István, Sári György, Sári János és Sári Mihály, Foltin József, Jáki Ferencz, Kovács József, Poroncsák György, Bányászy Mihály, Varga Pál és Marezinkó András. Sátoraljai helyből Tóth József és Begala József. A szatmárnagygyeji Pete községből Pálinkás Mihály. A nyitrai megyei Miava községből ideszármarozott Durcs János, Kristóf János és Kriskó János. Elszórtultak továbbá Hanik Pál, Hanik Márton, Simkó György, Hornyák János, Král Ferencz, Hamis Mihály, Jankó György, Pivaczky János és Jagos Pál.

MAGYAR BEVÁNDORLÁS. A nagy halleluja, amelylyel odahaza azt a pár száz visszavándorolt magyart fogadták, valószínűleg arra volt hivatva, hogy elterelje a figyelmet attól, hogy még mindig sok ezrével vándorolnak ki minden héten Magyarországból Amerikába. Pedig ez így van. A lefolyt heten is csekély KÉTEZERHÉTSZÁZ

NEGYVENKÉT ember érkezett Magyarországból a new yorki kikötőbe, köztük ötszázkilencvenegy fajmagyar, 1356 tót, 305 sváb, 358 horvát és 132 oláh.

New York államban maradt 56 magyar, 137 tót, 23 sváb, 25 horvát és 5 oláh. Pennsylvania-ba ment 69 magyar, 153 tót, 27 sváb, 14 horvát és 4 oláh. Ohio államba utazott 83 magyar, 127 tót, 48 sváb, 15 horvát és 25 oláh. New Jersey-be ment 50 magyar, 144 tót, 27 sváb, 43 horvát és 12 oláh. Connecticut államba utazott 15 magyar, 51 tót, 6 sváb, 13 horvát. West Virginiába ment 8 magyar, 97 tót, 24 horvát és 7 oláh. Missouriba utazott 59 magyar, 51 tót, 51 sváb, 23 horvát. Michiganba ment 50 magyar, 131 tót, 12 sváb, 47 horvát és 20 oláh. Delawareba utazott 12 magyar, 22 tót, 17 horvát. Illinois államba ment 61 magyar, 157 tót, 12 sváb, 44 horvát és 23 oláh. Indianába utazott 81 magyar, 133 tót, 45 sváb, 36 horvát, 43 oláh. Wisconsinba ment 47 magyar, 98 tót, 54 sváb, 36 horvát. Californiába ment 21, Coloradoba 6 horvát.

TRENTONI SZENZÁCIÓK. A trentoni magyarságnak, úgy látszik, annyira jól megy a dolga, hogy megél botrányokból. Ezekben pedig gazdag. Összevételnek mindenféle alakok, akik azzal akarnak magukról beszélni, hogy másoknak becsületében gázolnak s hogy oly embereket akarnak kidobni az utca sarába, akik egy dolgos étellel a jobb emberek becsülésére tették magukat érdemesekké. Kínosan hatott reánk, amint kell, hogy kínosan hasson minden jobbjézésü emberre, hogy amaz alakok becsületéről munkájukban oly szövegségeket bírtak maguknak felfangos módon szerezni, akiknek élethivatása tulajdonképpen az volna, hogy elsimítsák az ellentéteket és békésen egyesítsék a széjjelhuzó magyarokat. Kínosan hat reánk annak tudása, hogy Vajó Sándor trentoni ref. lelkész, akit mi derék magyar papnak ismerünk, a botrányhősök táborában kellett látnunk Trentonban, oly emberek táborában, mint Binder Miklós, Antal Jenő, Enders Henrik. Binder, Antal és Enders nyilván az utca sarában érzik magukat otthon. Teljék benne kedvük. Az azonban már nagyon is sajnálatos, hogy egy derék magyar lelkész felült annak a semmi esetre sem szent háromságnak, holott, tudnia kellene, hogy a szenny ragadós.

Foglalkozunk mindenekelőtt Binder Miklós urral, aki építkezési vállalkozónak mondja magát. Ertesülésünk szerint azelőtt Philadelphiat boldogította s onnan származott át Trentonba. Mindjárt első fellépésével egy dolgos, jóra való magyar családot, a Trentonban általánosan tisztelt Mészáros-családot tette tönkre. Mészárosok éveken át dolgoztak és takarékoskodtak. A szájuktól megvont centeken egy telket vettek. Binder azzal állított be hozzájuk, hogy a telken 2100 dollártér házat emel nekik. Szegény Mészárosok öszintén bevallották, hogy nekik csak kétszáz dollárjuk van. Binder persze ezzel is beverte. Azt hazudta a hiszékeny embereknek, hogy szerez nekik olcsó kölcsönt. Mészárosok belementek az irásbelileg megkötött alkuba. Binder megcsinálta a ház alapját s azután elpárolgott. Mészárosoknak elvezett kétszáz dollárjuk, telküket elárverezték s házejük, Lipták ur, nem volna oly becsületes gondolkodású férfin, az öreg Mészárosok most kolduskenyéren élhetnek. Ilyen alak Binder Miklós, aki a trentoni magyar társadalomban „szécsér”-nek akarja feltolni magát.

Ujabbban Wárad Lajos trentoni jónevű bankár hívta ki Binder Miklós-nak haragját. S miután Wárad ur becsületéhez másképp hozza nem férhetett, egy magyar embert bujtatott fel ellene. Az eset a következő:

Trentonban él egy Papp Emma nevé özvegyasszony, aki körül sokat settenkedett egy Kiss Mihály nevé magyar munkás. Egy napon azzal állítottak be Wáradhoz, hogy meg akarnak esküdni. Wárad a házassodni akarókat Mathison békebíróhoz utasította, aki össze is adta őket. Rövidre azonban kiderült, hogy Kissnek odahaza is van felesége. Az asszony ki is jött és követelte jogait. Papp Emma átengedte neki a helyet. De a Kiss-házaspár nemsokára összeveszett. Széjjelváltak. Ekkor lépett ismét közbe a zavarosban halászó Binder Miklós. Felbújtotta, amint nekünk mondják, Kiss Mihályt, hogy állítsa azt, hogy Wárad tudta, hogy neki Magyarországon van felesége s hogy ő lovalta őt bele a kettős házasságba. Kiss az ügyesség előtt erre megesküdött, mire Wáradt vád alá helyezték.

Szerdán kezdődött Trentonban a sajtóságius bünper tárgyalása. Lefolyásról lapunk jövő számában fogunk hírt adni. Akkor fogjuk megvilágítani a többi trentoni alakokat is.

SZABÓ IGNÁZ MEGHALT. A new yorki magyarságnak gyásza van. Egyik régi, felette rokonszenves tagja, az örökké mosolygó Szabó Ignác Port Leeben, ahol évekkel ezelőtt paradicsomi nyaralót vett magának, meghalt. A ki „Náczit” ismerte és ismerte a derék, kedves, öreg urat mindenki, tudja és érzi, hogy igaz, őszinte, lelkes barátot veszített benne a magyarság. Pihenjen a mi kedves öregünk, akiehez lapunk szerkesztőjét évtizedes barátság fűzte, nyugalomban és békében.

TIZENÖT ÉV PATKÁNYMÉRÉGÉRT. Megdöbbenően súlyos ítélettel sújtott a bíróság a New Jersey állambeli Trentonban egy magyar embert, a ki ittas állapotában patkányméréggel akarta elemészteni a családját. A körülbelül ötven éves Magyar György, aki a szatmárnagygyeji Szaniszlóbból vetődött Trentonba, nemrég leitta magát a sárga földig. Ittas állapotában feltette magában, hogy elemészti feleségéből és négy gyermekéből álló családját. Patkánymérget vásárolt és azt beledobta a fazékba, amelyben a vacsorára való savanyu káposzta főtt. Akkor azután nógatta a hozzátartozóit, hogy egyenek. A nógatásra gyanakodni kezdtek s ki-szaladtak az utcára. Ott azután hangosan elpanaszolták a bajukat, mire Magyar Györgyöt elfogták, a savanyu káposztát pedig, mint büntelt elkobozták. Pénteken került a bünper tárgyalásra. A tanúk és a védő hiába erősítették, hogy Magyar holtrészeg volt s így be nem számítható állapotban követte el a tettet, amely különben semminemű rossz következményül nem járt. Az esküdtek bűnösnek mondták Magyar Györgyöt, mire a bíróság kimondta a fennebb említett, semmivel sem indokolható súlyos ítéletet.

A MAGYAR SZINHÁZ. Mint már említettük, Serly Lajos vette át a new yorki magyar színházszület igazgatását. Az új igazgatóság alatt MA, pénteken, esti 8 órakor lesz a 11-ik utcai Webster Hallban a bemutató előadás. Színerkerül „Parasztkisasszony” RÉTHY LAURÁVAL a czimszerepben. Azt hisszük, hogy Réthy Laura nevének felémítése elegendő arra, hogy ma este zsufoltság megteljen a Webster Hall.

MAGYAR KÖNYV AMERIKÁRÓL. Miskolczi W. Henrik írójárunk az amerikai életből merített elbeszéléseit egy kötetbe gyűjti. Erre vonatkozólag most küldte szíjjel a következő előfizetési felhívást:

Különös földrész Amerika. Sőt különlegesen is nevezhető. A változó időjárás, a különleges viszonyok, az emberek, de még a házak furesa építései is erősen elütnek az európaítól. Annyi furesaság történik a földiesért Amerikában, hogy egy kissé ügyes írónak kevés fáradságába kerül azoknál érdekesebb történeteket összeírni. Több évi Amerikában létem alatt nyitott szemmel tapasztaltam és e tapasztalataimat, szomorú és vig történetekben papírra vettem és „ARANYORSZÁGBÓL” gyűjtőcím alatt kiadom, ha erre kellő pártolást kapok. Érdekes és élvezetes olvasmány lesz az „Aranyországból” című 12 éves kötet, melyet képekkel illusztráltak. A testes kötetnek ára fűzve \$1.—, köve \$1.50. Tisztelettel kérem barátaimat, ismerőseimet és jóakaróimat, hogy előfizetésekkel ez érdekes és élvezetes könyv kiadását elősegíteni szíveskedjenek. Az előfizetési ívet, a gyűjtött pénzzel együtt december hó 31-éig kérem czímre beküldeni, hogy a nyomtatandó példányok iránt tájékozva legyenek. Minden 6 előfizető után egy tiszteletpéldányt adok a t. gyűjtőknek. Azon reményben, hogy t. honfitársaim az előfizetés és gyűjtés érdekében a legmelegebb igyekezetet fogják kifejteni, vagyok kiváló tisztelettel Miskolczi W. Henrik, író és hírlapíró. 613 E. 11th St., New York City.

Az érdemes uriember e munkáját melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe és pártfogására.

MAGYAR BANYA. Ohio állambeli Parlettől arról értesítik lapunkat, hogy a Magyar Coal Co. október hó elején átvette a bányát, az első részletet lefizette s azóta serényen munkálkodik, szép eredményeket ért el. A Magyar Szénbányatársaság most abban a helyzetben van, hogy mindenkinek alkalmat nyújt arra, hogy megtakarított pénzét jövedelmező vállalatba fektesse. Minden magyar ember tagja lehet a Magyar Coal Companiának, mert a társulat elhatározta, hogy RÉSZLETLETFIZETÉSRE is ad részvényeket. A feltevéteket illetőleg felvilágosítást adnak a társulat megbízottjai: Simon Ferencz, Varga B. István és Bors Gyula titkár. Minden levél így czímzendő: THE MAGYAR COAL CO., PARLETT, Ohio.

BIMBÓHULLÁS. Columbusban a minap temették el a magyar ref. egyház szertartásai szerint Szász József és Gál Mária fiatal házaspárnak még keresztelésben sem részesült kétmapos fiúgyermekét. A kis elhunyt a megszürodott szülőknek első gyermeke volt. Nyugodjék békében.

ÖZVEGYEK ÉS ÁRVÁK. A new yorki Magyar Segélyegylet kedden megtartott bizottsági gyűlésén, — melyről lapunk jövő számában fogunk bővebben írni, megpendítették az eszmét, hogy a naomii és monongahi bányászerecsétlenségek magyar áldozatainak hátramaradtjai részére indítsa meg az amerikai magyarság a gyűjtést. A nemes ügynek élére báró Hoening O'Carroll Ottó new yorki főkonzul mint bizottsági elnök, báró Bornemissza Gyula pittsburgi konzul, Péchy Bertalan clarksburgi konzuli ügyvivő, aki tudomásunk szerint már el is utazott a szerencsétlenség színhelyére és dr. Gerster Árpád orvosnővér áll. A bizottság tagjai a következők: dr. Horn Ferencz, dr. Steinberger Márton, dr. Kozma Arthur, Cukor Mór, Kremer Árpád, Perényi Béla, Merle Ákos, Hunwald Sándor, Stern Adolf és Pokor Ferencz. A bizottság már a közeli napokban megindítja a gyűjtést, előbb azonban kibíviti önmagát az összes Amerikában megjelenő magyar lapokkal. Mi a ma-

gunk részéről a bizottságnak mindenben kész örömmel állunk nemes fáradozásában szolgálatára.

ÖNGYILKOS MAGYAR. A New Jersey állambeli Newarkon egy Jankovits nevű honfitársunk lett öngyilkos. Jankovits Passaicról ment Newarkba, ahol késő este robbant beélt és azonnal le is feküdt. Előbb azonban kinyitotta a gázesöveket s a kifódnó gáz a szerencsétlen embert megölte.

A KÖRORVOS UR. Amikor az „Amerika” a new yorki kikötőbe érkezett, a hajó egyik főtisztje egy magát „dr. Kiss Aladár”-nak nevező magyart adott át a bevándorlási hatóságnak és előadta, hogy „dr. Kiss”, aki másodosztályú utas volt, lement a harmadik osztályú utasok közé, ahol elmondta, hogy ő nagyon jó barátja a hajóorvosnak, aki megígérte, hogy mindazokat, akik dr. Kiss Aladár névjegyével jelentkeznek nála a hajó kikötőébe, szabadon bocsátja. A harmadosztályú utasok persze hitték a jó megjelenésű Kissnek és jó pénzzel megfizették névjegyét, melyek hírközlésben elkerülhetők minden kellemetlenséget. Egy embertől 50 dollár szartolt ki, de ekkor rajtaespték. Dr. Kiss Aladár a bevándorlási hatóság előtt bevallotta, hogy a névjegyek, melyeken „dr. Kiss Aladár, körorvos” áll, nagybátyjának, aki Tiszafüreden lakik, képezték tulajdonát, hanem azokat „minden eshetőségre” magával hozta. Kiss Aladár a bevándorlási hatóság nem engedte partraszállni.

SZÉPÍTŐKURÁK
HÁZI HASZNÁLATRA.

BŐRSZÉPÍTŐ KURA A normális, ép, tisztta arczbőr szépségének ápolására és megőrzésére: száraz, sósorús, durva, hámló, feszülő, viszkető, hervadó bőrré: ráncok és libabőr ellen.

BŐRGYÖGYÍTŐ KURA Fényes, zsíros, pórúsos, akák (mittesseres), pattanásos (vimmerris), eres, város arcz, város orr, város kéz, fagyási foltok és izandás ellen.

BŐRTISZTÍTÓ KURA elszárgult, lebarant, napcsútt arczok fehértésére; szepölő és májfolt ellen.

HÁMLÁSZTÓ KURA keszesfoltok, fűg pórúsok, pattanásnyomok, rőszapattanás (rosacea), bőrkeményedés, borvír, himlőhely és sebhely ellen. 1435 Minden egyes készlet ÁRA 3 DOLLAR. Készíti és elárúsítja személyesen, vagy posta útján

PARTOS PATIKÁJÁBAN
160—21k Avenue 10-ik utca sarkán
NEW YORK.

Hunga-Win-Gro
A LEGKEDVESEBB KARÁCSONYI AJANDEK AZ Ó-HAZÁBÓL.

Az általunk direkt importált legkifőttőbb magyar borok, pezsgőborok, szilvium, cognac és likőrök különféle fajajból összeállított 12 eredeti üveget tartalmazó HUNGAWINGRO borosládák választék szerint \$7.50, \$10.50, 12.50, \$15, \$18 és \$20 árakban megrendelhetők nálunk. — Rézletes prospektust szívesen küldünk.

AMERICAN AGENCY FOR THE ASSOCIATED WINE-GROWERS AND EXPORTERS OF HUNGARY.

LEOPOLD MOLNÁR, Pres.
41 Park Row, NEW YORK, City.

NEMZETI KÁVÉHAZ
282 East, Houston str., New York.
Tulajdonos: LEVKOVITS S.
— Magyar konyha. —
A BORTERMELŐK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK BORAI ÉS PÁLINKÁI.
Jutányos árak. Pontos kiszolgálás.

UJDONSÁG!
MOST VEGYENEK!
200 KÜLÖNBÖZŐ SZÉP AJÁNDÉK 7 DOLLÁRÉRT. — ELŐRE CSAK 2 DOLLÁRT FIZET.
EURÓPÁBA KÜLDVE EGY DOLLÁRRAL TÖBB. — IRJA MEG A CZI MÉT.

FIGYELEM!
Küldjön levelében a rendelésnél K E T DOLLÁRT ajánlott levélben, vagy money orderen. Azután mindent czimre küldve megkap. A másik 5T dollárt csak akkor fizeti, ha megkapta és meg van elégedve. Aki nincs megelégedve, visszakapja pénzét.

SOHA AZ ÉLETBEN NEM VÁSÁROLHATNAK ILY OLCSÓN!

Egy szép, jótállás melletti kitűnő óra, egy szép revolver, egy bélyegző 175 betűvel, egy szép gyűrű drágakövel, egy gyémánt nyakkendő, egy arany (plated) óralánc egy lőgéval, egy pár nagyon csinos kézelőgomb drágakövel, egy zsebkés, egy olló, egy el-törhetlen fésű börtáskával, egy ruhakefe, egy hajkefe, egy női nyakék gyémántokkal és gyöngyökkel, egy medalion gyémánttal arany lánczon, egy gyufatartó, egy harmonika, egy zsebtűkör tartóval, egy szagos szappan, egy nagy skatulya hajuszpedró, két üveg ot-kolon, egy kitűnő aczéborotva, mely egyedül 3 dollárt ér, egy pamacs, egy borotvaszappan, egy zsebkönyv, egy tajtékpipa, gomblyuk-virágok, egy patent lunch-box enivalót vinni munkába, három szép értékű tárgy.

EZT MIND ÉS MÉG SZÁMOS HASZNOS, NAGYON SZÉP DOLGOT. 200 DARAB LESZ AZ EGÉSZ.

LEVELEKET ÉS PÉNZT CZIMEZZE PONTOSAN!

The American Novelty Co., 95 Liberty St., New York City.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentélyét folytatva.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. A „Bevándorló” újságvállalat: Makray Aladár. Szerkesztő: SINGER MIHALY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 127 EAST 13th STREET, NEW YORK. Telefonszám: 4350 ORCHARD. Pittsburgi iroda: 1415 Fifth Ave., Pittsburg, Pa. Irodavezető: dr. Hódinka Tivadar.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város egész évre \$3.— Egyesült Államok egész évre \$2.50 Magyarország egész évre \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Published by the „Immigrant” Publishing Co. Aladár Makray.

Editor: MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 327 East 13th St. New York. Telephone: 4350 ORCHARD. Pittsburg offices: 1415 Fifth Ave., Pittsburg, Pa. Manager: dr. Theo. Hódinka.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City, 1 year \$3.— For the United States 1 year \$2.50 For Hungary, 1 year \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879

SZILÁNKOK.

Nem akarunk abban kételkedni, hogy Hengelmüller báró a tiszteletére rendezett lakoma, a nagy „közlekedés” óta tényleg többet fog törődni a magyar érdekekkel.

Törődjék hát mindenekelőtt és mindenekelőtt azzal a kérdéssel, a mely, ha gyors megoldást nem nyer, a magyar alvtalók ezreit fogja elidegeníteni Magyarországtól.

Értjük a görög katolikus magyarok kérdését. Ha értesülésünk helyes, s nekünk alapos voltában kételkednünk nem lehet, akkor az itteni görög katolikusok nyakába szóztott lengyel püspök meg akarja tizedelni a magyar érzelmi görög katolikus lelkészeket s helyükbe lengyel barátokat ültetni. Érti-e Hengelmüller báró ennek a veszélynek nagyságát? S ha érti, fogja-e elhárítására a tőle elvárható megtenni?

Kezdenek odahaza arra ébredni, hogy az összeközdült tyukot s az alamizsnakalácsot nem veszi be annak a magyarnak a gyonra, akit az amerikai szellem emberi önértetre tanított.

S kezdik belátni azt is, hogy az Amerikából visszatérő magyar nem szorult alamizsnakalácsra. Ő innen magával viszi hazájába a keze munkájának, becsületes szorgalmának gyümölcsét. Mit hoznak azonban a magyarok magukkal ide, Amerikába?

És Amerika ez agyonsanyargatott magyarokat nem lealázó alamizsnával, hanem az ember önbecsét növelő munkával fogadja. Ezt lessék el Amerikától odahaza, akkor a hajók nem fognak hétről-hétre sok ezer magyart idehozni s akkor a hazavetődő magyarok érdekében nem fognak többé — hangversenyeket rendezni.

Stüssel tábornok, Port Arthur hőse, becsületéért küzd most egy orosz hadbírósg előtt. Mikor Oroszország katonai becsületét védte a japánok ellen, elbukott. Vajon szerencsésebb lesz-e saját kartársaival szemben a maga becsülete dolgában?

Rimaszécsi SZEGEDY GYULA urat felhatalmaztuk a „Bevándorló” képviselőjére. Mint ilyen, előfizetési és hirdetési díjakat felvehet.

ORTÓ JÁNOS ur Pennsylvania állambeli Winburneiben és környékén képviseli a „Bevándorló”-t. Előfizetések felvételére és nyugtázására fel van hatalmazva.

INGYEN KAP... KISS EMIL... HAJÓ VASUTI JEGYET... PENZT leggyorsabb, bizalmasabban... KISS EMIL BANKER NEW YORK.

AMERIKAI DOLGOK.

NEW YORK VILÁGÍTÁSA. New York városának jövő évre szóló költségvetése elkészült. Ebben a költségvetésben a városnak és középületeinek világítása 3,500,000 dollárral szerepel. Pedig a gáztársaságok még bizonyos engedményeket is tettek.

GEORGIA BEVÁNDORLÓI. Az Egyesült Államok valamennyi állama között talán a legtöbb könyvet hullatott Georgia, amiért a bevándorlókat nem tudta odaédesgetni. Szomorúsága nem soká tartott. Munkásközre szükség volt s a bevándorlási hatóságok kimutatásából hamar észrevette, hogy a bevándorlóknak százszázalékosan legfeljebb csak százak irányíthatók, miután a bevándorlók ugyiszólván kivétel nélkül előre meghatározott utirányra és célállomásra jönnek ebbe az országba. Intézkedéseket tettek hát, s ez intézkedések eredménye az, hogy a Triesztből kiindult „Eugenia” nevű hajó szerdán a Georgia állambeli Savannahban kikötött. A hajó több száz bevándorlót hozott, akiket az állam belső megyéiben külső gazdasági munkáknál alkalmaznak.

HAT SEBESÜLT. Nem messze az Ohio állambeli Culombustól a Keystone-expressz szerdán kisklott. A vasuti szerencsétlenségnek hat súlyos sebesültje van.

ROTHSCHILDÉK KEZE AMERIKÁBAN. Az a hír van elterjedve Pittsburg városában, hogy a Rothschildok párisi és londoni bankjai az Egyesült Államok területén 300 pénzköleszítő intézetet tartanak fenn. A pittsburgi rendőrségnek ez a hír persze felhívta a figyelmét az említett intézetekre és ha nem is tudtak a hírre vonatkozólag semmit sem megállapítani, de kislitették azt, hogy 16 intézet a legközelebbi szomszédos városokba kell szállítani. Az utolsó napokban a felhők között sokan estek ágynak tüdőgyulladás miatt.

GYILKOSSÁG PASSAICON. New Jersey állam Passaic nevű városában a harmadik utca 170. száma házában az olasz származású Poto Lajosot Gagleone Lajos nevű sógora agyonlőtte. Az ilyen alkalmakkor láthatáron kívül levő rendőrség akkor ért oda, amikor Poto már meghalt, a gyilkos pedig megszökött. A gyilkosság okát még csak nem is sejtik.

ÓRIÁSI CSŐD. Elizabethen, New Jersey államban, az Electric Vehicle Co., mely 20,000,000 dollár alaptőkével alakult meg és New Jersey államban annak rendje és módja szerint bejegyeztetett, csődöt mondott. A társaságnak egyik gyára a Connecticut állambeli Hartfordon van.

\$10,000 EGY LÁBÉRT, \$800 EGY ÉLETÉRT. A new yorki legfelső bíróság két kártérítési pert tárgyal szerdán. Talán érdemes sem volna említést tenni róluk akkor, ha e két per tárgyalása nem esett volna egy napra. Az egyik pert Clements Arthurnak, egy 10 esztendő gyermeknek atyja indította meg a new yorki villamos közúti vasút-társaság ellen, melynek egyik kocsija elütötte a kis Arthurt, s a lábán szenvedett súlyos sérülések miatt a gyermek egyik lábát le kellett vágni. A másik pert egy Sheenan János nevű munkás indította Murphy János kereskedő ellen, akinek kocsija elgázolta Sheenan 12 éves fiát, aki a kapott sérülésekbe belehalt. A bíróság Clements Arthurnak a fellábiért a vasúttársaságot 10,000 dollár kártérítés fizetésére ítélte, Murphy kereskedőt pedig a kis

Sheenan-fiu életéért 800 dollár kártérítésre.

VISSZAKÜLDÖTT BOLGÁROK. Hosszu pihenés után a bolgárok ujra kezdik az Amerikába való vándorlást és persze ismét a régi módon, szerződéssel a zsebükben. Ezen a héten is több száz bolgár érkezett, akiket azonban, miután szerződéses munkások voltak, kizártak.

AZ ELSŐ KIVÉGZÉS. New Jersey államban tudvaleg csak most léptették életbe a kötél általi kivégzés helyett a villamos széklet. Az új villamos széklet elsőnek egy olasz származású gyilkost végeztek ki.

LONG BEACH VESZÉLYBEN. Az Egyesült Államok egyik leglátogatottabb tengeri fürdőjét, a Long Islandon levő Long Beach-et nagy veszély fenyegeti. A tenger hullámai már vagy 25 lábát elszakítottak a partból és a fürdőhely keleti részén, a part közelében levő villákat és szállodákat az a veszély fenyegeti, hogy a hullámok elmosásák. Azok a villák, melyek a dagály alkalmával 400 lábnyira fektüdtek a partnak víz által járt részétől, most már alig vannak messzebb 50—60 lábnál. — A tengeren az utolsó héten folyvást erős viharok dultak, úgy hogy a kisebb bárkák még csak utnak sem mernek indulni.

HÁZIURAK ELLEN. Williamsburg város lakóit a háziurak a házbérek folytonos emelésével valóságos kétségbeesésbe hajtották. A megkínzott lakók most aztán vissza szándékoznak adni a kölesönt. Nagy gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy ha a háziurak egy-egy lakás után, nagyság szerint, 1—2 dollárt nem engednek, akkor megkezdik a legmodernebb sztrájkot, a lakóknak a háziurak elleni sztrájkját.

UTRAKÉSZEN. A messze Keletre induló amerikai hajóraj most gyülekezik a Hampton Roadon eddig már 15 nagy hajó horgonyoz. Indulás előtt Roosevelt Tivadar elnök tart szemlélt felettük. A hajóraj hétfőn, e hó 16-án indul utnak. Norfolk városában ebből az alkalmából annyi vendég gyűlt össze, hogy ma-holnap nem birnak számukra helyet adni.

VÁRTA A LEÁNYÁT.

Idegen asszony utazott a Mehár pénzén.

Mehár Ödön, Buffalóban letelepedett honfitársunk néhány hónap előtt jegyet küldött egy rokonának, hogy azon a kis leánya hozzátazzék. Mehár megkapta az értesítést, hogy leánykája utnak indult. Az napon, amelyiken a hajó esedékes volt, honfitársunk New Yorkba jött és itt végtelen elcsodálkozására kilenezéves kis leánya helyett Galambos Gergelyné jött eléje, akit ő ugyan nem ismer, aki azonban, valamikor mindketten aradi lakosok lévén, ráismert.

Galambosné aztán talált mindenféle kifogást, hogy ő a hajójegyet ajándékba kapta, s miután esküözött égre-földre, hogy a hajójegyet árát megtéríti, partra bocsátották és jelenleg a Magyar Menházban várja a esodás Amerikában elérendő és sokszor megálmódott jöze-renesét.

New York, Hazleton, Wilkesbarre NÉMETH JÁNOS v. cs. és kir. konzuli ügyvivő Hajójegyekre, pénzküldésre és közjegyzői ügyekre a legmegbízhatóbb és legpontosabb banküzlet Levélcím: NÉMETH JÁNOS 457 Washington St., New York, N.Y.

NÉMETH DEZSŐ

OKLEVELES AMERIKAI MAGYAR ÜGYVÉD. Peres és perenkívüli ügyek. Közjegyzői okmányok. TŰZBIZTOSÍTÁS. — REAL ESTATE.

136 CHAPIN ST. (a Jefferson street sarkán) SOUTH BEND, IND.

A NAGYVILÁGBÓL.

A KIEGYEZÉS. Az osztrák képviselőházban sűrűs javaslatot tettek le, melyben a kiegyezés azonnali tárgyalását kéri. A javaslatnak meglelt az az eredménye, hogy azonnal hozzá is láttak a kiegyezés tárgyalásához és minden valószínűség szerint minden különösebb vita nélkül el is fogadják.

KONFERENCIA KÖLNBEN. A püspökök konferenciája Kölnben szerdán vette kezdetét. A konferencia elnöke dr. Kopp boroszlói érsek.

AZ ÉBREDŐ JAPÁNOK. A „Peninsular & Oriental gőzhajó-társulat” Londonban tartott gyűlésén a társaság elnöke, Sutherland Tamás ezeket mondta: „Az évszázadokon át szendergő japán nép felébredt és szinte emberfeletti erővel látott hozzá a cselekvéshez.” Ezt a mondatot az a keserves tapasztalat mondatta a nemes lorddal, hogy a japánok a Bombay és Japán közötti kereskedelem lebonyolítását az angol hajótársulat teljes mellőzésével egyedül kizárólag maguk vették kezükbe, ami annyit jelent, hogy a fent jelzett társaság hajóinak kilencztedrészét nyugalomba küldheti, mert nincs sem szállítania. A japán kereskedők szinte becsületkérdésnek tartják azt, hogy csak japán társulatok hajóit vegyék igénybe.

KELL A PÉNZ. A duma előtt az orosz pénzügyminiszter a jövő évi költségvetésről beszélt. Rendkívüli kiadások címén 93,000,000 dollárt kért, amihez azonban már a bevétel kevés. Oroszország tehát ismét kénytelen lesz új kölcsönhöz folyamodni. A rendkívüli kiadásban a hadsereg céljaira 61 millió dollár van felvéve, közoktatásügyi célokra pedig 3,000,000 dollár.

ELNÖK A HAJÓN. A messze Keletre induló amerikai flotta két előre küldött cirkálóhajója, a Washington és a Tennessee, szerdán Limában, Peru köztársaság e hatalmas kikötőjében vetett horgonyt. A cirkálóhajókon a köztársaság elnöke, Pardo, látogatást tett. Este az amerikaiak perui követet bankettet adott az amerikai tengerész-tisztek tiszteletére.

A GRÓF ÉS FELESÉGE. Az ifju Erbach Erasmus gróf, egy előkelő német család sarját, szülői bolondok há-

zába csukatták, amiért rangján aluli leányt, egy mosonó leányt vette feleségül. Az ifju gróf szerelmes hitvese azonban nem nyugodott meg abban, hogy elrabolták tőle férjét. Megvesztegette férjének egy ápolóját s annak segítségével megszöktette az ifju gróft. Mikor az intézet igazgatósága a szökést észrevette, már akkor a szökevények tul voltak Németország határain.

NOBEL-DIJAK. A Nobel-féle nagy díjat ebben az esztendőben az olasz Moneta Tódor és a francia Renault Lajos kapták, akik a bizottság szerint az elmúlt esztendőben leginkább kiemeltek azt a világéke érdekében kifejtett fáradozásaikért.

MAHLER ELUTAZOTT. A bécsi udvari opera igazgatója szerdán szállott Hamburgban hajóra, hogy New Yorkba jöjjön és itt a Metropolitan Operaház karnagyilását betöltse.

KÖNYÖRÖGNEK. Az Algírban levő Oranból kábelezik, hogy a Benis-törzs, mely nemrégiben megtámadta a francziákat, bocsánatért könyörög. Erre az elhatározásra akkor szánták el magukat, mikor megtudták, hogy a francia hadsereg parancsnoka a mult-kori orvtámadásért meg akarja büntetni őket.

VISZSZA VÁNDOROLNAK. Az Egyesült Államok gazdasági válságának következtében az olaszok ezrével vándorolnak vissza elhagyott hazájukba. December elseje óta — mint Nápolyból kábelezik — 50,000 olasz érkezett vissza.

OSZKÁR TEMETÉSE. A hétfőn elhunyt Oszkár svéd király holttestét bebalzsamozták. A temetés e hó 19-én fog végbemenni. Az új király kezébe szerdán tette le a katonaság a hűség esküt. Roosevelt Tivadar megleghangú részvétlétávitatot küldött az új uralkodónak.

BETEG A CZÁRNÉ. Az orosz czár felesége súlyosan megbetegedett. Ágya körül ott állanak a legheirésőbb orvos-tanárok, akik azonban nem képesek a czárné segíteni, aki minden néven nevezendő orvoság bevétele ellen tiltakozik. A czárné betegségének hírére a czár élesanyja azonnal Szent Pétervársietett.

\$15,000.00 Biztosíték New York Állam Pénztáránál. SCHWABACH MAGYAR BANKHÁZA 1431—1st Ave., New York, A 74-IK UTCZA KÖZELÉBÉN. AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSULATOK MEGHATALMAZOTT KÉPVISELŐJE. HAJÓJEGYEK bármely vonalra eredeti áron. PÉNZKÜLDMÉNYEK legbiztosabban és leggyorsabban továbbítanak. KÖZJEGYZŐI IRODA. — HAZAI ÜGYEK gyors és pontos elintézésre. — Felvilágosítás INGYEN. — TŰZBIZTOSÍTÁS.

United States Health and Accident Insurance Co. I. B. PITCHER, President. BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BETEGSÉG, BALESET ÉS HALÁLESET — ELLEN. — KELETI FŐIRODA: 76 William street, NEW YORK. SEGÍTSÉG BETEGSÉG, BALESET ÉS HALÁLESET ELLEN! Aki családját és önmagát szereti, siessen beiratkozni. Beiratási díj 5 DOLLÁR, havi járulék 1 DOLLÁR. AKI természetes módon megbetegszik, félévén át minden napra egy dollárt kap. AKI baleset folytán megbetegszik, egész éven át havonta 20 dollárt kap. AKIT utazás közben baleset ér, hetenkint tíz dollárt kap. AKIT baleset folytán utólr a halál, örökösének a társaság kétszáz dollárt ad. UNITED STATES HEALTH AND ACCIDENT INSURANCE CO. 76 William street, NEW YORK CITY.

ALAPITATTOTT 1889. EGYESÜLT ERŐVEL. JACOB KLEIN MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓ- ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG, KÖZJEGYZŐI IRODÁJA 1340 Penn Avenue, PITTSBURG, PA., és 207—6th Avenue, HOMESTEAD, PA. KÜLDÜNK PENZT az 6-hazába olcsó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átvételét igazoló postal feladó vévenyt. VESZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pénzket elhelyezünk bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi postatakarékpénztárba és beszerzünk az eredeti betétkönyvecskét. ELADUNK HAJÓJEGYEKET a leggyorsabb hajókra a hajótársulatok eredeti árán és utasaink a leggyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továbbítanak New Yorkba. ELFOGADUNK BETÉTEKET A „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. JAVÁRA IS. MAGYAR AMERIKAI TAKARÉK ÉS HITELTÁRSULAT, DUQUESNE, PA. Két százalékos csekkszámlára. Négy százalékos betétszámlára. ALAPTŐKE ÉS FÜLÖSLEG \$175,000.00.

Hazai Dolgok.

Fejedelmi vendégek.
 BUDAPEST. A fővárosnak fejedelmi vendégei voltak néhány nap óta Bourbon Károly spanyol infáns herceg ifjú nejevel, aki az orleansi herceg huga, nászútjában Budapestre érkezett és a Hungária-szállóban vett lakást. A herceg és neje „gróf Trubia” néven jelentették be magukat és szigorú inkognitóban akarnak maradni azon idő alatt, amíg a fővárosban tartózkodnak. A fejedelmi vendégek megtekintették a főváros nevezetességeit; elutazásuk idejéig még nem állapították meg.

Becsapott kapitány.
 BUDAPEST. Furfangos módon csapott be egy közös hadseregbeli százados egy veszélyes kalandornő, özvegy Nagy Ferencz né, aki hasonló üzemekért már több évig ült börtönben. Két évvel ezelőtt szabadult ki a börtönből az asszony s rögtön újabb nagystílű csalást eszelt ki. Olvasva a lapokban, hogy Köchert Miksa tüzérvadász a budai Szalag-utczában levő házát el akarja adni. Magához kérte a kapitányt, akinek elmondotta, hogy ő dúsgazdag asszony és hogy a házat fia, Nagy Ferencz számára akarja megvásárolni. A házat meg is vette 180.000 koronáért; ebből 100.000 koronát két részletben ígért fizetni s egyúttal átváltoztatta a házon levő 80.000 koronát terhet. Nagyné nyomban a ház tulajdonjogát fiára iratta s mindketten rögtön hozzáálltak, hogy a házra pénzt szerezzenek. Egy szövetkezettől 3600 koronát vettek fel s két házfelügyelőt alkalmaztak 3000 korona óvadék mellett. Eközben a kapitány érdeklődni kezdett az előkelő vevők iránt s megtudta, hogy hírhedt kalandornő hálózába került. Panaszára a kir. törvényszék Nagy Ferencz csalás miatt két évi börtönré, fiát pedig hétélnapi börtönré ítélte. A budapesti tábla az asszony büntetését 3 évre emelte fel, Nagy Ferenczét helybenhagyta.

Bolond, vagy büns?
 BUDAPEST. Dobó Nándor magán-hivatalnok régi ismerőse már a budapesti büntetőtörvényszéknek, mely különböző csalásai, sikkasztásai miatt már öt ízben ítélte el börtön- és fogház-büntetésre. Ezek a büntetések azonban nem javították meg Dobót. Legutolsó büntetésének kitöltése után Conrad és társa műszaki czikknek nagykereskedésében kapott hivatalnokai alkalmával. Itt sem becsülte meg magát, mert csakhamar visszalett főnökének bizalmával. A postán leendő továbbítás czéljából átvett pénzeszközöket Dobó állandóan elszikkasztotta. Büntét ügy palástolta, hogy a postai feladóvezényre ráhamisította a pénzküldeményeket felvevő postai alkalmazott nevét s a postai bélyegzőt. Ezt a hamisítást a feladókönyvben is megselekedte. Majd ellopott főnökétől egy csekklapot s azt négyezer koronára kitöltve, a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál beváltotta. Tizenkét közkirát és egy magánokirathamisítás büntetése miatt került vád alá s a budapesti büntető törvényszék minap tárgyalta büntetését dr. Bakonyi táblai bíró elnöke alatt. Dobó, aki a vizsgálat folyamán beismeré, hogy az elszikkasztott 6000 koronát a lóversenyen játszotta el, a főtárgyaláson romantikus mesével akarta büntét menteni. Azzal védekezett, hogy a pénz nem ő költötte el, hanem egy előkelő uriaszonynak adta, aki nagy pénzvarba jutott.

— De mondja meg legalább, hogy hívják az uriaszonyt? — kérdezte az elnök.

— Lovagiasággal tiltja ennek az urinak a nevét elárulni. De hogy igazat állítok, bizonyítéka az is, hogy a panaszos Conrad Ernőnek kára megtérül, mert egy ingatlanra van táblázva a károszeg. Az elnök konstata, hogy egy vidéki földbirtokos 6000 koronára fényleg bekebelezést engedett a Conrad-czégnek. Vádolt aztán elmondta még, hogy atyja is elmebajban szenvedett és neki is „hajlama” van erre. Kérte, hogy a bíróság vizsgálta őt meg a törvényszéki elmeorossokkal. A bíróság helyt adott ezen kérelemnek s a főtárgyalást elnapolta.

Ételmészerek drágulása.
 ARAD. A városházán a hatósági személyek, az iparfelügyelőség, a kereskedelmi kamara képviselői és a társadalom számottevő részvételével nagy ankét volt, amelyen kikelték az élelmiszerkereskedők és gyárosok kartelle ellen. Elhatározták, hogy hatósági mérszártszékot állítsanak fel és városi konyhakertészeti létesítsenek.

Felfüggesztett szolgabíró.
 CSONGRÁD. Dr. Kelemen Béla fő-

ispán feljelentés folytán váratlan vizsgálót tartott a szolgabírói hivatalban, mely hivatalvizsgáltnak az a szenzációs eredménye, hogy Nyíry Gyula szolgabírót a főispán állásáról felfüggesztette és ellene a fegyelmit elrendelte. A lapok tele vannak oly értesülésekkel, amelyek még a vizsgálat lefolyása előtt koraiak, mert habár a főispán a katonaiügyeknél szabálytalanságokat talált, Nyíry Gyula azonban tagadja a cselekményeket, amelyekkel vádolják.

Újabb gyilkosság.
 DÁNOS. A multikori rablógylkosság után rövid idő múlva újabb gyilkosság történt a homokbuczás Dánospusztán, a Dobroveczki-féle birtokon. Cseh József és Kiss László bérlok tözsomszédok lévén, Cseh József egy alkalommal 30 korona kölcsönt kért Kiss Lászlótól. Mivel ezt az összeget nem fizette vissza, Kiss László többször szemrehányásokkal illette. Ez év szeptember 5-én reggel ismét összepöröltek ezen 30 korona miatt. A szőharez hevében Cseh lekapta válláról golyóra töltött fegyverét s rálőtt szomszédjára. A golyó Kiss László mellébe furdott s két nap múlva, szeptember 7-én kisznevett. Szándékos emberölés büntetért vonta felelősségre a letartóztatott Cseh Józsefet a törvényszék esküdtbírósa Rónay Kamill elnöke alatt. A tárgyaláson a vádolt azzal igyekezett menteni véres tettét, hogy jogos önvédelemből használta fegyverét, mert Kiss László késsel támadt rá. Ezen védekezését azonban a tanúk megzáfolták. Dr. Gál Endre kir. ügyész vádjára az esküdtek bünsnek mondták ki az erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntetésében. Ezen verdikt alapján a bíróság 5 évi börtönré ítélte Cseh Józsefet, aki semiségi panaszszal élt.

Gyengéd anyja.
 GYÖR. Tombász Ilona Ilonka névű 7 éves leánykáját hazulról elhirdőzte, majd mikor a gyermek nagytyúja lakására menekült, utána ment és a fejét egy fazékkal bevverte. Az első segélyt Springer Sándor tisztó orvos nyújtotta, ki sebeit bekötözte. A rendőri nyomozat megállapította, hogy Tombász Ilona és a vele vadházasságban élő Kossutány Ferencz napszamos gyermekeiket állandóan kínozzák, nap-nap után verik, éhezetik és félmisztelenül járatták, annyira, hogy a többi lakók már a kintzást tovább nem tűrhették, feljelentették az emberi börtben levő énevadakat. A rendőrség elrendelte ellenük a szigorú eljárást és a gyermekek gondozásba adása iránt az előterjesztést megtette.

Jubiláló asztaltársaság.
 GYÖRSZIGET. Az első Magyar Asztaltársaság mult heten ünnepelte fennállásának tízéves évfordulóját diszközgyűlés keretében. A Fleischmann Zsigmond-féle vendéglő nagyterme zsufolással megtelt az asztaltársaság tagjaival és azok hozzátartozóival, midőn Píczeg György a diszközgyűlést néhány szó kíséretében megnyitotta. Utána Bihar Jenő titkár vázolta az egyesület munkájának legkiemagaslóbb eseményeit (amelyek között legszébb az, hogy nyevit ámsa óta 200 gyermeket látott el téli ruhával, mintegy 5400 korona költséggel. Az ünnepi beszédet dr. György Károly védnök tartotta, utána a rokonegyesületek üdvözlése következett, ezeket, valamint a sajtót Grasi Sándor elnök üdvözölte. Megörökítették az elhalt tagok emlékeit, megválasztották díszelnöknek Hilbert Károly, Szabó díszelnöknek Hilbert Károly, Szabó István országos képviselőket és Nagy Viktor plébánost. — Píala Mihály, Fleischmann Zsigmond, Hefler József, Leposa Sándor, Reisz András, Rimas-csek József, Deimel János, Heller Zsigmond, Kohn Ignác, Schmidt H. János, Schuller György, Zechmeister Kál-mán eddigi tagokat érdemeikért az asztaltársaság díszokmányokkal tüntette ki. Végül a szép ünnepély méltó befejezésékképp 25 iskolásgyermekek láttak el teljes téli ruházattal. Ezekhez Nagy Viktor plébános intézett buzdító beszédet s a diszközgyűlést néhány szóval Feigl János díszelnök zárta be.

Csigányok garázdálkodása.
 GYÖRSZIGET. Már közel egy hónapja annak, hogy Steiner Dávid házalót több cigányleány kifosztotta. Az öreg Steiner azóta meg is halt. A bünyit uton megfagyott vándorlása közben. A vizsgálóbíróság a rablási ügyben csak most rendelte el a házkutatást, melyet gróf Laszberg és Krisztikovich rendőrfogalmazók foganatosítottak a cigányok tanyáján. A házalótól elrabolt ruhaneműk és egyéb tárgyak nagy részét meg is találták Lakatos Vesuné házában.

Véres lakodalom.
 KAPOSVÁR. Somogyfajsz község-

ben Vörös Sándor kaposvári munkás esküvőt tartott Pinterics Katalinnal. Az esküvő után a lakodalmas házba vonult a sokadalom, ahol azonban néhány legény megtámadta a lakodalmas házat. A menyasszony súlyosan megsérült, egy tizenegyes fiut egy kő súlyosan érintette és sebébe belehalt.

Hirtelen halál.
 KASSA. A vasúti állomás várótermében Tóbiás Gyula felsőlánzi ref. lelkész felesége hirtelen összeesett és meghalt. Férje állításai szerint hisztériás rohamokban szenvedett és az előbbi napokban gyufaoddattal, majd erei felvágásával követett el öngyilkossági kísérletet.

Tisztviselő telepe.
 MUNKÁCS. Az országos tisztviselő szövetség munkácsi helyi szervezete az első tisztviselőtelep részére alkalmas telektömböt megvásárolta. Ezen lekötött területen felosztásra kerül: Az Árpád-utczára 1 újabb épült ház udvarral, becserétké 9000 korona, az Árpád-utczára 1 ócska ház udvarral, becserétké 5000 korona, a Sugár-utca 1 ház 6000 korona, a nyitandó új utczában 3 ház hely 1600 korona, 12 ház hely 2000 korona, 10 ház hely 2400 korona, 28 belsőség, összesen 72.800 korona becserétkében.

Nagy örökösödési per.
 MERCZIFALVA. Temes megye. Stefanovics György községi bírora nagy örökség vár. Stefanovics egyik rokona ugyanis Szerbiában lakott és négy millió koronát szerzett, s végrendelet hátrahagyása nélkül halt meg. A négy millió vagyon éppen kapóra jött a szerb kormánynak. Egy esztendő sem telt el és a szerb kormány máris konstata, hogy Stefanovics végrendelet és örökösök hátrahagyása nélkül hunyt el, tehát vagyon a szerb államkincstáré. Időközben azonban a merczifalvi Stefanovicsnak fülébe jutott gazdag rokonának halálhíre s természetesen a hátrahagyott vagyon nagyságának híre is. Stefanovics, aki közeli rokonságban állott a négymillió halottal, rögtön irt egy belgrádi ügyvédnek, hogy sürgősen küldje el Merczifalvára a milliókat. Kérésére azonban azt a választ kapta, hogy a milliókat elnyelte a szerb államkincstár. Stefanovics ijedtében fellamázta az összes magyarországi Stefanovicsokat, akik közül az örökség híre hévennégyen jelentkeztek és elhatározták, hogy be fogják perelni négy millió korona és járulékaik erejéig a szerb kincstárt. Eleinte valamenyien egyetlen ügyvédet akartak megbízni a per vitelével, de ez nem akart belemenni abba a feltételbe, hogy minden kiperelt tizezer koronából háromezer öt élt, pervezetés esetén ellenben nem kap semmit. A Stefanovicsok most hetvennégy ügyvédet bíztak meg a perrel s mindegyik örökös a maga nevében külön perli a szerb kincstárt.

Közös temető.
 NAGYMIHALY. A község közönsége a róm. kath. kántor javadalmasához tartozó földekből 20 ezer koronáért vásárolt közös temető czéljaira területet.

Kedélyes betörő.
 NYIREGyhÁZA. Párisban egy társaság alakult, amely orvosi szempontból a mai nyomott kedély felvidítését tűzte ki czéljául. Minden tagjának kötelességévé tette a vele érintkező felvidítését s különösen a tömeges megnevetést. Vig estélyeket rendeznek, de nem a maguk, hanem a társulathoz nem tartozók mulattatására. Ennek a tudományos alapon működő trsaságnak akadt Nyiregyháza követője, aki betörést követett el, azonban úgy, hogy ne legyen rá nagy panasz. A vasúti uton levő bodegába hatolt be késő éjjel. Az udvarról három becsukott ajtón kellett keresztülmennie, melyekből azonban a kulcs nem volt kivéve. Gyufát gyújtogatott s úgy forgatta egy görbe dróttal a kulcsokat, míg belülré ki nem tudta tolni. Ez után játék volt csak a szakembernek az ajtók kinyitása. Fáradságos munkájáért azonban nem kívánt nagy jutalmat. Egy darab sajt, egy kis szállami kielégítette. No meg bucsuzól egy üveg sört is elfogyasztott. Ezek után eltávozott anélkül, hogy egy krajezárnyit árut elvitt volna magával. Az ajtókat gondosan becsukta, sőt mi több, az egyik nehezen csukódó zárat meg is reperálta. Másnap nagyot nézett a gazda, amikor a kulcsokat ajtaja elé látta kitéve. Rosszat sejtve kereste a kárt, amit azonban nem talált meg. A szokatlan eset pedig felvidította az egész környéket, s lehet, hogy a tettesnek éppen ez volt a czélja, mely esetben leleményesség dolgában lefőzte az emberiség jövőjén aggó párisiakat. Megjegyezzük még azt is, hogy a sörös üve-

gek kinyitására használt dugóhuzót is magával vitte, de lehet, hogy tévedésböl.

Népkönyha.
 NYIREGyhÁZA. Az itteni társadalom az iskolába járó szegény gyermekek számára népkönyhát nyitott, melyet a város előkelőségének részvételével fel is avatott. Eckert Irénke remek beszédeben az eseményt a jótékonygyakorlásának kiindulási pontjául tekintette csupán. Oláh Lajos üdvözlőbeszéde után Májerszky Béla és Petrovics Gyula méltatták az egyesület neemes működését. A népkönyha ez idő szerint 26 gyermeknek ad ebédet.

Falu gyermek nélkül.
 PÉCS. A baranyamegyei Nagyharány községben a fiatal házásokból kivészett a fajfentartás ösztöne. A harmadfélezer lakossal bíró községben mindössze tizenhözvegy gyermek van és két esztendő óta egyetlen egy sem született.

Gyilkos és hitvesgyilkos vő.
 RIMASZOMBAT. Egy klenőzi birtokos, Pincsik György, örökös háborúságban élt csinos, fiatal feleségével, aki végre is megelégette a perpatvart és hazament atyjához. Férje többször kérte apását, hogy küldje haza feleségét és mert hiába való volt minden, boszút forralt apósa és felesége ellen. Minap a ház közelébe lopódzott s háromszor rálőtt feleségére és apóására, akik éppen vacsoránál ültek. Az egyik golyó halálosan megsebesítette apását, mire Pincsik berontott a szobába és agyonlőtte feleségét is. Pincsik aztán önként jelentkezett a hatóságánál.

Hadköteles kirándorló.
 SOPRON. Az itteni határrendőrség elfogta Tuba Gyula rábakezőzői illetőségű hadkötelet, aki Amerikába akart szökni. Tuba már 1905-ben megszökött a sorozás elől. Ez évben hazajött s most újból el akart szökni, de hát utját állták.

Véres vásár.
 SOPRON. Az itteni kir. törvényszék a minap ítéltékelt Hegyi Mihály és Gosztónyi Garab Sándor szanyi lakos bűnügyében, akik a szanyi vásár napján agyonszúrták Ács Antal gazdaembert, aki egy doronggal várta őket, amikor a koresmálók kiléptek. A két megátámodott ember hamarosan állvilágra küldte Ács Antalt, aki a kapott szurások következtében elvérzett. A bíróság Hegyi Mihályt 18, Gosztónyi G. Sándort pedig 12 hónapi börtönbüntetéssel sújtotta, figyelembe véve a sok enyhítő körülményt. A törvény, amely egy zárt helyről ellopott nadrágot minimum hat hónapi börtönnel sújtja a tolvajt, nem sokkal szigorubb, midőn emberélet kioltása címén alkalmazták. Ezt bizonyítja az előbbi ítélet is, mely minden objektívítása mellett enyhébbnek látszik, ha figyelembe vesszük, hogy egy emberéletéről van szó. A mai világban minden drága. Csúpan az emberélet oleső!...

Az üldözött magyar nyel.
 SZENTTAMÁS. A község tudvalevőleg arról nevezetes, hogy negyvennyolcezer ott vívták az első csatát a pirossapkás honvédek. A község lakosságának nagy része szerbekből áll, azon-

ban a magyarok is nagy számmal vannak. Ezelőtt tizenkét esztendővel, 1895-ben az akkori róm. katolikus plébános kérvényt adott be a községi képviselőtestülethez, hogy mivel a magyarság a szerb nyelvet nem érti, a cirill betűket olvasni nem tudja és mert a képviselőtestület egy ötöde is kívánja, vezessék a gyűzőkönyvet a szerb nyelvet mellet magyarul is. A kértet lesza-

DEUTSCH TESTVÉREK
 BANKHÁZA
 319 East Houston st., New York.
 Törvényes képviselői a legjobb hájótalmak. Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiúmen át: Cunard vonalon.
 Pénzküldemények továbbítására az óházába a legmegbízhatóbb czég.
KÖZJEGYZŐI HIVATAL.
 Magyar köcsönkönyvtár, tüzbiztosítás, csomagok kizozatala és hazaszállítása.
 Levélcím: DEUTSCH BROS., 319 East Houston st., New York.

HA ELADNI
 akarja Magyarországonfekvő vagyonát.
HA VÁSÁROLNI
 akar földet Magyarországon, forduljon ezen címre:
John Majoros
 402 So. Washington Ave., Scranton, Pa.

TRENTON LEGJOBB FOGORVOSA
Dr. J. S. MILLER
 184 SOUTH BROAD STREET.
 Olcsó, jó, pontos és fájdalom nélkül — dolgozik. —

THE STAR BOOK BINDING CO.
 Alsóvárosi üzlet: 153 East 4 street
 Felővárosi üzlet: 220 East 109 street
 NEW YORK.
 Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
 — JUTÁNYOS ÁRAK. —

KLEIN ISIDOR
 MAGYAR BANKHÁZA
 101 HAWKINS AVENUE, RANKIN, Pa.
 Legbiztosabban küld és kamatoztat pénzt. Legjobb hajókba ad el jegyeket. Pereket, szerződéseket, konzuli hitelsítéseket, katonaiügyeket biztosan elintéz.

KAIL G. ÁRPÁD
 BANK ÉS HAJÓJEGYZOLETE
 — Alapított 1890-ben. —
 Közjegyzői iroda úgy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-házába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.
 UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

EGYEDÜLI SZÉN ÉS FAKERESKEDŐ
 TRENTONBAN.
P. A. SPRACKLEN
 356-358 SOUTH BROAD STREET.
 Olcsó és pontos kiszolgálás.

KARÁCSONYI AJÁNDEK AMERIKÁBÓL
 Ha Magyarországon hagyott szeretett karácsonyi ajándékkal akarja meglepni, rendeljen nálunk egy ilyen képbet mutatott, arannyal vastagon futtatott, 15 ékköves órá, melyet mi Magyarország bár-mely részére elküldünk. Ára
SZÁLLÍTÁSSAL EGYÜTT 5 DOLLAR,
 mely összeg a megrendeléskor beküldendő. Amerikai lakosok számára \$4.85. Rendeléskor csak EGY DOLLÁRT küldjön, a többi az átvételnél.
 LEVELÉT IGY CZIMEZZE:
The American Novelty Co.,
 95 Liberty St., New York City.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE
 PÉNZTALVÁNYOK, HITELLEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
 ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK
15 WILLIAM STREET = = NEW YORK.

Egri Csillagok.

REGÉNY ÖT RÉSZBEN.

Irtta: **Gárdonyi Géza.**

(Harmincznegyedik folytatás.)

Az ember leszállt a lováról. Hozzá-
kötötte a czölöphöz. A tarisznyájába
nyúlt. Kivett belőle egy nagy pecsétes
levelet.

A kalapját a kezébe véve, Dobóhoz
hallgatott.

— Levelet hoztam, — mondja az írást
átnyújtva.

— Kítől? — kérdezi Dobó.

— Töröktől, — felel a paraszt.

Dobó arca elsötétült.

— Hogy merete kend elhozni! — kiál-
tott az emberre. — Vagy török kend?

— Nem, — feleli megszeppenve az
ember, — Kaából való vagyok én, in-
stálom.

— Tudja-e azt kend, hogy magyar
embernek nem szabad az ellenség leve-
lét hordoznia?

— És a katonákhoz fordulva paran-
csolt:

— Fogjátok fegyver köze!

Két dárda katoná a paraszt mellé
állott.

— Uram! — kiáltott a paraszt meg-
rökönyödve. — Kényszerítettek!

— Csak arra kényszerítettek, hogy
átvédd, arra nem, hogy átadd.

— És nyúl a katonákhoz fordult:

— Itt álljatok!

Összetrombitáltatta a vár népét, s a
nékül, hogy a levelet felbontotta vol-
na, összefont karokkal állt a hársfánál,
amelyen a törökfej lógott.

Öt percz nem telt belé, együtt volt a
vár népe mind. A tiszték Dobó körül.

A katonák sorrendben. Leghátul a pa-
rasztok, meg az asszonyok.

Akkor Dobó így szólt:

— Azért hívtam össze a vár népét,
mert a török levelet küldött. Én az
ellenségével nem levelezek. Ezt a leve-
let azonban felolvastatom, majd meg-
tudjátok, miért?

Azzal átadta a levelet Gergelynek, a
ki mindenféle írást első tekintetre el-
tudott olvasni, s legudósabb volt a vár
népe között.

— Kérlek, olvasd fel hangosan.

Gergely egy köre állott. Feltörte a
pecsétet s kirázta a porzót a papiros-
ból. Aztán a levél aljára pillantva,
hangosan olvasta:

— Küldi Achmed pasa Kaából.

„Dobó István egri kapitánynak, üd-
völet.

„En, aki vagyok az anatóliai Achmed
hasa, a hatalmas, legyőzhetetlen esá-
szár főtanasosa, megszállhatatlan
és ellenállhatatlan hadának főkapitá-
nya, izemen és írom, hogy a hatalmas
esaszár ezen a tavaszon két sereget kül-
dött Magyarországra. Az egyik sereg
elfoglalta Lippát, Temesvárt, Csarádót
és Szolnokot s minden várát és várkas-
télyt, amely a Körös, Maros, Tisza és
Duna vidékén áll. A másik sereg el-
foglalta Veszprémet, Drégelyt. Szé-
csént és az egész Ipoly mentét, s czen-
kivül levett két magyar sereget. Nincs
erő, amely nekünk ellenállhatna.

„Ez most ez a két diadalmas sereg
Eger vára alatt egyesül.

„A hatalmas és legyőzhetetlen esá-
szár akaratából intelek titeket, hogy ő
felségének ellene seadjatok, s
amely basát én küldök, beeresztétek,
Eger várát és városát neki átadjátok.

— Hogy a fenébe ne! — zúgták min-
denfelől. — Ne olvasd tovább! Eb hall-
gassa!

Dobó azonban csendességre intette
őket.

— Csak hallgassátok a török muzsi-
kát. Nagyon szép, mikor ilyen fennen
szól. Olvasd csak tovább.

— Ha engedelmesek leszek, hitemre
mondom, hogy se magatoknak, se jószá-
gotoknak bántódása nem lesz. A esá-
szártól minden jót nyerek nektek, s
olyan szabadságban tartalak bennete-
ket, mint a régi királyok.

— Nem kell török szabadság! — ri-
koltott közbe a fakezü Cecy, — jó ne-
künk a magyar is!

Amire mindenki nevetett.

Gergely folytatta:

— És minden bajtól megoltalmazlak
benneteket...

Itt már mindenki kacagott, maga a
levélolvasó is.

Csak Dobó állott komoran.

Gergely tovább olvasott:

— Erre adom hiteles pecsétemet. Ha
pedig nem engedelmeskedtek, a hatal-
mas esaszár haragját vonjátok a feje-
tekre, s akkor mind magatok, mind
gyermekitek mindnyájan halállal
pusztultok el.

Azért hát nekem azonnal feleljetek!

Haragos zúgás volt erre a felelet. Az
arcok megvörösödtek. A legjámbor-
abb embernek a szeme is tüzet hányt.

Gergely átnyújtotta a levelet a kapi-
tánynak. Annak a szavát leste most
mindenki.

Dobónak nem volt szükséges köre áll-
nia, hogy kilássék a csoportból. Magas
öles ember. Ellátott mindenki feje föl-
lött.

— Ime, — mondotta az cézós, de kesé-
rű hangon, — ez az első és utolsó levél,
amely töröktől jött ebbe a várba, s el
is olvasdott. Megérthették belőle,
hogy miért jön. Szabadságot hoz kard-
dal és ágyuval. A keresztény vérben
fürdő pogány esaszár hozza reánk ezt
a szabadságot. Nem kell! Ha nem
kell szabadság, levégya fejüket! Hát
erre válaszoljunk. Ez a válaszom!

Azzal kétfelé repítette és összegyúrta
a levelet, és a parasztnak arcába dob-
ta.

— Hogy merted idehozni, gazember!
És a katonákhoz fordult:

— Vasat a lábára! Vessétek a töm-
lőzbe a bitangot!

VIII.

E mindeneket felizgató esemény után
Dobó a palotába szólította a tisztjeit.

A terem csakhamar megtelt. A négy
főhadnagyon kívül ott voltak a hadna-
gyok is, a pattantus tisztiek is. Né-
melyik utközben a diszruháját, ünne-
pi süvegét kapta magára. Némelyik csak
a bajuszát sodorta ki utközben. Min-
denki érezte, hogy ez a levél a vérsz-
hang első megkondulása volt.

Dobó még csak az elmaradt őrséget
várta.

Összefont karokkal állott az ablaknál,
s az alatt eltűnő várost nézte. Milyen
szép épületek, milyen szép fehér házak!
S a város üres. Csak a palota alatt a
patakon nyüzsg a vár népe. Lóitató
katonák, vízhorod emberek; egy sárga-
kendős asszony, aki most lép ki egy ka-
pun; a hátán nagy batyu. S két kis
gyermeket vonszolva siet a vár felé.

— Ez is a várba jön, — mormogta
Dobó kedvetlenül.

Az apród ott állt Dobó mellett. Len-
virágkék bársony dolmány volt rajta.
Hosszu hajával, leányos arczával olyan
volt, mintha fiuruhába öltözött leány
volna. De ha a kezére pillantott vala-
ki, erőt látott abban. Mindennap hány-
ta a kópját a fiu.

Dobó hozzá fordult mostan. Végig-
simogatta a fiu vállig érő haját:

— Mit álmodtál, Kristóf? Nem ál-
modtad-e haza magadat?

— Nem, — felelte a fiu. — Szégyel-
ném, ha ilyet álmodnék.

Ez az egy apród maradt a várban. Ez
az egy is csak azért, mert az apja irt a
kapitánynak, hogy a fiut haza ne kül-
dje. Mostohaanyja volt a fiúnak. Nem
nézett rá szíves szemmel. Dobó a ma-
ga fiának tekintette.

A többi apródot mind hazaküldte
Dobó. 14—16 éves fiúk voltak. Vitézi
iskola volt nekik a Dobó udvara. A
próbát nem engedte még Dobó leten-
niök.

Még egy ilyen kedves apródja volt:
Balogh Balázs, a tavaly megölt György
barát egyik hadnagyának a fia. Az
még Kristófnál is fiatalabb egy eszten-
dével, s kintűnő lovas. Sirva ment el
augusztusban. Különösen az fájt neki,
hogy Kristóf a várban marad. Az is
volt hozzá a bucsuszava:

— Megállj, ha visszajövök, kihivlak
viadalra!

Nagy Lukács vitte el magával azt a
gyereket, hogy utközben átadja az any-
jának. Mert övegyasszonynak a fia s
egyetlen gyermek.

— No ez a Lukács sokáig elmarad,
— szökött Mekeseynek, a fejét csóválva
Dobó. — Attól tartok, levágták.

— Nem hiszem, — felelte Mekesey.

— Az apró embereket nem féltém. Va-
lami különös babonám van rá, hogy az
apró emberek szerencsések a hadban.

(Folytatása következik.)

TÖRTÉNET KÉT LEÁNYRÓL.

Irtta: **Vécsciné Jankovich Lujza.**

I.

Egész nap szitált a hideg, álmos eső
és három órakor délután már olyan söté-
t volt a kis udvari szobában, hogy
alig lehetett látni.

Czobor Hanna félredobta a tollat és
az ablakhoz lépett, hol unokanővére és
lakótársa, Kabos Nina békésen cigá-
rettázott.

— Készen vagy a levéllel? — sandi-
tott a kis rozoga íróasztal felé.

— Készen, — volt lakonikus válasza.

— És... mi lesz most?

— Mi? Hát valószínűleg férjhez me-
gyek.

— Nem is tudtok ti egyebet, — vil-
lant meg haragosan Nina szeme — mint
ilyen módon állani boszút. Ha csak
tisztában lennétek velem, hogy kit bün-
tettek tulajdonképpen: magatokat-e, a
hűtlen imádót, vagy azt a szerencsétlen
fiótást, akit erre a célra kiszemeltetek.

Hanna elfordult a kicsi, vézna testű
rut leánytól, aki most eldobta cigarettá-
ját, felállt, egyet nyújtott és a szek-
rényhez ment, honnan kezdte előszede-
getni a felöltőjét, kalapját és esernyő-
jét.

— Hová még? — kérdezte hirtelen
Hanna.

— Az imént láttam, hogy a teakész-
letünk elfogyott és vacsoránk sincs
nég. Később nem mehetek, mert tanul-
nom kell.

— Feladod a levelet?

— Nem, — mondta ridegen a doktor-
kisasszony. — És kérlek, engem egy-
általán hagj ki ebből a játékból.

— Nina!

— Már nem bánom, ha haragszol is,
de nem hallgathatom el, hogy mit gon-
dolok erről az egész eljárásról.

A kabátot, mely már a kezében volt,
visszavette az ágyra, maga leült a
legközelebbi székre, a térdét átkulcsol-
ta két kezével és okos, apró szeméit be-
lefúrta a rokona szép, fehér arcába,
mely szinte világított a homályban.

A legnagyobb mértékben fel va-
gyok háborodva — kezdte újra — és te
tudod, hogy ilyenkor nem nyughatom
addig, míg ki nem öntöm a szívem kesé-
rőségét. Miért ne könnyitenék maga-
m? Eggyütt nőttünk fel, együtt jöt-
tünk Budapestre tanulni és már az ötö-
dik éve lakunk itt Weltmann papánál,
a derék és becsületes borbélymesternél,
kinek a felesége fűz és mos reánk. Ez
a sok közösség jogot ad ítélkezni felet-
ted annál is inkább, mert hat évvel va-
gyok idősebb és hatvan évvel vénebb,
mint te. Ezt a megkülönböztetést egy-
kéll érteni, hogy rust vagyok, mint egy
szoknyába bujtított Lucifer. Rut va-
gyok és ezért nem szeretted soha senki,
még talán az édesanyám se. Tisztel-
tek, becsültek, elismerték, hogy eszes
vagyok, de — nem szerettek. És a sze-
rencsétlenségben eltöltött évek nagyon
véritenek... Azonkívül a pálya, mely-
re készülök, is olyan, hogy sokat lát,
tapasztal az ember, ami mind a fiatal-
ságot lopja ki a leány lelkéből.

— Te azonban szép vagy. Arra te-
remtve, hogy szeressenek. Azért neked
nem is szabad lett volna szegénynek
születned. Gazdag bankigazgató ké-
nyeztetett leánya ha lennél, akit dédel-
getnek, féltenek a szelltől is, aki hin-
tón jár és az anyjával, vagy a társalko-
dónőjével jelenik meg mindenütt, ez
volna nekod való. De egy szegény taní-
tónő, ilyen külsővel, valóságos csapás,
amint a tények is bizonyítják. A dip-
lomád megvan, állásod azonban nincs.
Hogyan is lenne, mikor százával léze-
nek az állás nélküli tanítónők. Pro-
tekeztél szerzeni? Édes Istenem! Tud-
juk, hogy mit jelent ez a te fatális ki-
sődél. Próbáltad te is és majdnem
meghaltál az undortól. Ekkor megint
csak a jó Weltmann segített rajtunk,
mert az ő mesterségével eggyütt jár,
hogy közel férközhetik a befolyásos
urakhoz. Ő hozta a hírt, hogy Weér
miniszteri tanácsosok gyermekeihez
óráadó kell, Lazsinszkyékhez szintén
és Szöllössyékhez is. Egyszerre három
helyed is volt. El voltunk ragadtatva.
Eleinte jól is ment minden. Reálisan
eljárta az órákra, rendszeren kikaptad
a fizetésedet. Hanem a fatum nemsoká-
ra utólért: a szép leányok fatuma,
Weér Jenő beléd szeretett.

— Te, persze, mindjárt megtefted
mesebeli hercegnék a zseniális, szép
fiut, én léha szoknyahöst látam benne.
Ezen aztán szerencsésen össze is ves-
tünk. Te azt gondoltad, hogy belőlem
az irigység beszél. Mi is lehetne egyéb?
Egy rut leány, akihez még nem közele-
dett szerelmes érzéssel férfi; annak a
szíve csak rosszindulattal lehet tele!
Hagytam hát, hogy járjátok a bo-
londeját. Ide is ellátogatott az elegáns
gavallér, persze csak a legszorosabb
tisztesség határai között. De ha ugy
viselkedett is, mint egy máltai lovag,
tudtam, láttam, hogy nem az a matéria,
amiből a jellemhősöket faragják és nagy
elhatározásokra nem képes a döntő órá-
ban. És ugy-e, hiába lettél az ellensé-
gem, hiába tartottál irigynék, a boldog-
ságod elrontójának, a következmények,
fájdalom, nekem adtak igazat. Weér,
mikor a sor reá került, tudott különb-
séget tenni a csillagkeresztes nagynéni
százezei és a te — minden esetre kin-
cseseket érő szépséged között... A szép
tavaszi álomnak, mely beynult a késő
őszbe, egyszerre vége szakadt és te, sze-

gény Cspikerőzsa — felébredtél. Ez az
ébredés vad, kegyetlen fájdalom alak-
jában zúdult reád és hatása alatt, ugy
érezted, nekod is meg kell kinoznod vala-
kit. Te azt hiszed, Weér Jenőt, de én
tudom, hogy az áldozat szegény Huszár
lesz, kivel sürgősen el akarod magad je-
gyezni.

— Hát mit tegyek? — kérdezte söté-
ten Hanna. — Megöljem magam?!

— Isten ments! Érdemes is arra
olyan Weér fajta ember, hogy miatta
az életet ebben a korban erőszakosan el-
dobjuk magunktól! Én, mint orvosnö-
vendék, tudom, mit jelent az... Volt
részem benne elég... Majd csak kitalá-
lak valami okosabbat is. Csak nem
kell azt hinni, hogy akkor mindjárt
jobb lesz, ha embertársunkat nyomor-
lulltá tesszük.

— Hisz Huszár szeret.

— Éppen azért. Olyan becsületes,
derék fiu! Megérdemli, hogy boldog
legyen. Mikor otthon voltunk, már
éltre-halálra udvarolt nekod. Akkor
még szinte gyerekszámba ment és még-
is többet adtam a szavára, mint sok
meglett férfinak. Hogy itt járt ő is
az egyetemre, majdnem mindennapos
volt nálunk. Meg is kérte a kezdet.
Te kikacagtad.

— Tréfának vettem. Hiszen még
diplomája sem volt!

— Nem az volt a baj, hanem nem
szeretted. A szegény fiu hazament. Ak-
kor már kezében volt a kintűnő tanári
oklevél, de a leánykérést nem ismételte
meg; nem engedte a büszkesége. Ha-
nem én a bucsukészorításából érez-
tem, hogy mibe került neki ez a büszke-
ség... Most, hogy talán már belenyu-
godott a sorsába, felzavarod ezzel a le-
véllel. Mondd, mit gondolsz az az
ember. Miért nem kellett akkor? És
miért hívod most? A valót, amilyen
naiv, hiszékeny az ilyen dolgokban, ter-
mészetesen nem fogja kitalálni és am-
ilyen bolondul szeretted, talán hajlik a
szavadra és lesztek mind a ketten —
szerencsétlenek... Nem, nem! Ha
már mindenáron tudtára kell adnod
Weér urnak, hogy a csalásága nem ej-
tett gyógyíthatatlan sebet a lelkeden,
keress más médiumot magadnak.

Hanna most újra az ablakhoz ment.
Teljesen besötétedett már. A kis, fél-
reös utcaiban régen felgyújtották a
gázlámpákat, nekik azonban nem ju-
tott a kölesözött fényből. Óvatosan
ment az íróasztal felé... Nina azalatt
lámpát gyújtott. Nem akart most Han-
nára nézni, azért mégis első, önkéntelen
tekintete is ráesett. Kemény, elszánt,
sötét gyűlölködő szempárral találkozott.
És a levél — már nem volt előbbi he-
lyén...

II.

Halk, szerény kopogtatás után egy
erélyes „szabad” és Czobor Hanna be-
lépett Weér miniszteri tanácsos elegáns
fogadószobájába.

A szigorú arcu, kopasz kis ember
meglepetve ugrott fel a kényelmes an-
gol székből, hol éppen a napilapokat
böngészte át.

— Czobor kisasszony, ugy-e? Miben
lehetek szolgálatára? — ülésel kínálta
meg fiatal látogatóját és feszülten várta,
amit a leány mondani fog. Ha
őszinte akart lenni önmagához, be kel-
lett vallania, hogy valami szorongásfél-
lért érzett. Tudomása volt ugyanis ró-
la, hogy Jenő fia (az a haszontalan
taeskö) szemet vetett a kis óraadórnőre,
ki az apró gyermekeihez járt. Azt is
tudta, hogy a kisasszony néhány hét
óta kimaradt a házból. Sejtette, hogy
ez a két körülmény szorosan összefügg
egy mással és anélkül, hogy nagyobb
fontosságot tulajdonított volna az
egésznek, kényelmetlen volt neki az a
gondolat, hogy ilyen szép, fiatal terem-
tésnek esetleg szemtől-szembe kellemet-
lenségét mondjon.

Hanna szavai azonban hamarosan
megnyugtatták, hogy ezáltal nem kell
tartani semmiféle drámai jelenettől. El-
lenkezőleg.

— Egy nagy kéréssel jöttem méltó-
ságodhoz, — emelte fel gyönyörű sze-
meit a nagyhatalmu urra.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE

127-2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J.

PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban
küld az óházába. Az összes hajótársulatok meghatalma-
zott képviselője.

Mindenemü közjegyzői okiratok szakszerűen kiál-
littatnak és konzultációsilag hitelesítettek. Jogi, katonai
és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el.

Reám bízott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen
járok el.

Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz.
Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.

FIÓKÜZLETEK:

ALPHA, N. J.
WHARTON, N. J.

PHILLIPSBURG, N. J.
SOUTH BETHLEHEM, PA.

UJ GAZDA! UJ REND!
— Elsőrendű magyar szakácsné —
PITTSBURGH BAN
az egyetlen szépen berendezett magyar
ÉTTEREM és KÁVÉHAZ a
LITTLE HUNGARY
ahol izletes ételekre, figyelmes kiszolgálás-
ra talál.
EBÉD ÉS VACSORA ALATT
— KITÜNŐ M A G Y A R konyha. —
911 FIFTH AVENUE
VAJDA IGNÁCZ, tulajdonos.

CAFÉ BRESLAU
MAGYAR KÁVÉHAZ
188-190 második Avenue, New York
a 12-ik utca sarkán.
— Kitűnő M A G Y A R konyha. —
Tulajdonosok: Rabbach és Schembeck.

Akik utja Pittsburghba vezérel, keresse
fel Dvorszky Ede és Takács István tár-
stulajdonosoknak 512 Second Avenue-n levő
„AZ ÖREG BÁNYÁSZHOZ”
czímzett szállodáját és vendéglőjét. Ott
nemcsak jó szállást és jó magyar kony-
hát talál, hanem a munkaviszonyok fe-
lől is tájékozódhatik.

VIOLET ARCZREAM
Májfolt, szeplő ellen legjobb a világban. Üde
arczörtd ad. Ara 50 cent.
GLADIATOR
legjobb haj- és hajuszóvesztő szer. Ara egy
dollár. A pénz előleges beküldése mellett bár-
hová megküldi a feltaláló:
Dr. J. BACKY, 100 Public Square, Cleveland, O.

**HA BAJBA JUTOTT, FORDULJON
NAAR MANFRED**
békébiróhoz,
15 E. STATE STREET, TRENTON, N. J.,
aki tanácsokkal, segítséggel látja el.
MAGYAR, NEMLET, TOT, LENGYEL stb.
TOLMACS MINDIG KEZNEL.

A NAP
A magyar utazás szociológja, Magyarország
legfőbb és legelterjedtebb napilapja.
Felolós szerkesztője: Braun Sándor.
Politikai főmunkatársai: Bródy Sándor, Lengyel
Zoltán és dr. Edmár Antal.
A NAP a 48-as eszmeny leghibebb katonája a
67-es politika legkérleltetlenebb üldözője.
A NAP nemcsak a legkintűnőbb lap, de a
LEGOLCSÓBB IS.
Előfizetés Amerika területére egész évre \$5.—
Félévre \$3.—
Negyedévre \$2.—
Munkatársaságokat készítségül küld:
A NAP kiadóhivatala:
Budapest, VIII. ker., Rökk Szilárd-u. 9. sz.

RIZSAK JÁNOS
passaic pénzküldő budapesti irodája
IV., Sütő-utca 6. szám alatt van.
Irodavezető: RIZSAK MIHÁLY.

Kész örömmel. Nincs ennél könnyebb. Mi is a neve a véglegének? Huszár Benő. Jó név. Tessék csak megnyugodni. Huszár Benő urat a legközelebb...

pedig e levél után, mely mindent sejtet, mindent ígér, nem tudna előbbi sorsába beletörödni...

Hanna újra írt és ebben a levélben már tisztán és világosan meg volt mondva, hogy a felesége akar lenni Huszár-nak...

Két hét múlva megvolt az eljegyzés... IV. Mialatt a szép menyasszony így gondolataiba, visszaemlékezéseibe elmerülve...

Már napok óta nem jól érezte magát és most a hágyadtság annyira erőt vett rajta, hogy az előadásra se ment el...

...Itt teljesen elveszítette az eszméletét a beteg leány és nem is nyerte többé vissza. Mikor unokanővére fehér ruhában, fehér fátyollal, mirtuszkoszorúval szép fején az Ur oltára elé járult...

Ez kellett neki, erre szomjazott ő. Álmatlan éjszakáin, miatt kijátszott, megcsufolt szereplésével és vérig sértett büszkeségével vívódott, mindig csak eről gondolkozott.

De még nem adta meg magát. Nagykendőjébe burkolódva, a dívány sarkában kuporgott, míg Hanna elment hazulról. Ekkor már a forró láz teljes erejével kitört rajta. A fejét, mintha tüzes porólylával ütögetnék volna...

Most végre megtörtént. Azok ott fenn már nem tudják. Biztosra vette, hogy a miniszteri tanácsos ur, alighogy ő távozott, átment a családjához.

A háziasszonyuk rányitotta olykor az ajtót, de mert Nina aludni látszott, megint óvatosan behuzta maga után.

— Ni, ni! Mit ijesztgettek ti engem azzal, hogy Czobor kisasszony el akarja magát vetetni a mi Jenőnkkel? Szó sincs róla! Éppen mert volt nálam, hogy pártfogómat kérje a véglegének áthelyeztetése ügyében...

Csend volt. A beteg el is aludt egy negyedóra, de aztán hirtelen felébredt. A zürzavaron keresztül, mely fájós fejében kavargott, átvillant a gondolat, hogy neki fel kell használnia az időt, míg Hanna nincs itthon; levelet kell írnia Huszár-nak. Kell. Azt az embert nem engedi megcsalni, kijátszani, eszközül felhasználni. Tulajdonképpen nagy mulasztást követett el eddig is...

III. Hanna nem ment mindjárt haza. Előbb táviratot adott fel Huszár-nak, melyben tudtára adta, hogy rövid idő múltán áthelyezik. Mikor ez megvolt, apró bevásárlásokat tett. Most már egyáltalán nem igyekezett. Nagyon mindegy volt neki, hogy mikor ér haza a barátságatlan, szűk, kis lakásba, mely egy sem sokáig lesz otthona. Ni-nát sem szeretete, mióta Weér közéjük állott. Olyan másként érzett és gondolkodott, hogy nap-nap után érezte, mint lesz neki idegenebb a csunya, kiállhatatlan, a ridegségig becsületlen doktorkisasszony, aki nagyon is visszavált rokonai voltával és minden tétben gancoskodott.

Hamar, csak tollat, papírost és tintát... És most sajátságos állapot vett rajta erőt. Úgy érezte, hogy akaratereje legyőzte a delíriumot. De csak érezte. Valójában emez volt az erősebb. Hisz meczozani sem bírt! De azért képelemben már ott ült az íróasztal előtt és sebesen, sebesen, mintha valaki üzné, a következőket írta: „Kedves, jó barátom! Sokáig gondolkoztam, hogy megírjam-e ezt a levelet. És itt, akár el is dobhatnám a tollat... Az olyan levél, t. i. mely fölött nagyon sokat töpreng az ember, rendesen jobb, ha megírhatatlan marad. És ha én ennek ellenére is folytatom, teszem ezt azon okból, mert kíváncsi vagyok tisztelem, becsülésem és szeretetem... Igen, szeretem. Őszintén és becsületesen vallom meg évek óta feltéve őrzött titkomat, mert vagyok annyira csunya, hogy az ilyen értelemben vett őszinteség fényűzését megengedjem magamnak. Ön pedig annyira jó és nemes, hogy nem fog ezzel az őszinteséggel visszaélni. Nem fog egy könnyelmű, ledér gondolattal se megbántani, nem fog gúnyosan mosolyogni felettem. Hanem úgy tekint, mint szegény koldusgyermeket, akik megáll egy szép palota előtt és sóvár szemekkel les be az ablakon, pedig jól tudja, hogy neki az ott benn felhalmozott drágaságokban része nem lehet... De nem is annyira magamról akar-tam beszélni, mint inkább arról: az ön jövőjéről, boldogságáról, becsületéről; az ön rajongó szívével, naiv, hiszékeny lelkéről. Huszár, vigyázzon! Legyen résen! Önt ki akarják játszani, meglopni, felütni! És én ezt nem engedem! Én figyelmeztetem a veszélyre. Hisz megtenném ezt akármelyik idegennel is, akit az örvény szélén látnék botorkálni. Ilyen örvény szélén botorkáló ember most maga is, édes, jó barátom, aki elvinni készül a világszép Czobor Hannát, aki nem szereti, nem szeretette magát soha!... Higgyen nekem. Csak egyedül nekem higgyen! Én nem hazudtam még életemben soha. Igazat mondom most is... Hanna csak az imént ment át élete legnagyobb eselődésén, mely kegyetlen nyomokat hagyott a lelkében. Tudom az egész rövidlelkű szerelmi történetet, hisz előttem folyt le. Mikor mindennek vége volt, nagyon szenvedtem. Vele szenvedtem én is. Vigasztalni, bátorítani, felemelni iparkodtam, de viszontagsított. Nem kellettem neki... Mint ahogy nem kellett senkinek... Ment a veszedelmes uton előre, ahol bolygófényként világított feljő a keserű, haragos szerelem megtorlása ösztöne.

Lassan haladt a népes utcákon; néha egy-egy kirakat előtt meg is állt... Még röviddel ezelőtt, mikor hitt ábrándjai teljesülésében, gyönyörűségét lelta a sok szép holmiban, mit a közönség elkápráztatására tesznek ki leleményes üzlettulajdonosok. Most, hogy a szép, előkelő, gazdag világ, melybe már szinte beleképzelte magát, eltűnt sóvár szemei elől, úgy érezte magát, mint akit galád módon kifosztottak, megraboltak. A csinos, jómodoru fiu, kinek szerelmes tekintete, tüzes udvarlása elkábitotta, egy szép napon minden nélkül hosszabb külföldi utra indult. Abban az időben napokig alvajáró módjára járt-kelt az emberek között. Nem tudta, hogy mi történik vele. És csak az első kábulat után jött arra a gondolatra, hogy tennie kell valamit. Akármint, de okvetlenül tudtára kell adni a bízské, fenhéjázó tanácsosnának, aki esze nélkül hajszolta el fiát az „veszedelmes“ közeléből, hogy Czobor Hanna egy pillanatra sem gondolhatott komolyan arra, hogy a körükbe tolatkozzék, mert már régóta van kiválasztottja, aki őt el akarja venni... Töprengésének az lett az eredménye, hogy Huszár rántotta elő, azt az ideális gondolkodó, nem e világba való jó fiút, kiről csakugyan tudta, hogy évek óta rajong érte. Leveleire azonban nem kapott rögtön választ... Most már nem tudta, hányadán van... A szó szoros értelmében meg volt döbbenve... Huszár elfelejtette volna őt?... Erre az eshetőségre nem is gondolt...

— Mi lesz most? Hiába kínálta volna fel magát?... Iszonyuan szenvedett. Szégyelte magát. Most már igazán szeretett volna kimenni a világból. Valahogy nyom nélkül elenyészni. Egyszer azonban, mikor már minden képtelenséget össze-vissza gondolt, megjött a magyarázat. Huszár uton volt. A levél napokig feküdt érintetlenül az íróasztalán. Most, hogy elolvasta, eléinte nem akart hinni szemének: Hanna hívja őt... Valami komoly, életbevágó mondani-valója van... Mi lehet az?... Nem, nem! Most még nem meri átadni magát semmiféle reménynek. Nagyon is sokáig tévelygett a sötétben... A virradatnak csak puszta sejtése is egészen megzavarja... Attól fél, hogy új éjszaka borulna rá... Most már

Ezt látta csak. Ezt követte. Azért írt önnek. Úgy érezte, okvetlenül meg

kell tudnia annak a másíknak, hogy nem törődik a hűtlenségével. A kicsinyes boszúnak olyan elcsépelet, banális módja ez, hogy csak nevetni lehet már rajta. És én nem is bánék semmit, ha nem a maga szívet viinnék a játékba... De azt nem nézhetem közönyösen... Istenem, a maga szíve... Az a ki-meríthetetlen kincsébánya, melynek birtokában én Krézsnak érezném magam!... És oda mer valaki tolvajkuleszal bejutni!... Ez a legnagyobb szentségtörés, ez...“

...Itt teljesen elveszítette az eszméletét a beteg leány és nem is nyerte többé vissza. Mikor unokanővére fehér ruhában, fehér fátyollal, mirtuszkoszorúval szép fején az Ur oltára elé járult, hoz már annyian tettek hazug érzéssel, hazug ajakkal egész életre szóló szent esküvést, — már neki ott künn, a föld alatt, nagyon mindegy volt, hogy Huszár Benő hisz-e ebben az esküben, vagy sem.

RANKINI I. MAGYAR MŰVELŐ ÉS ÖNKÉPZŐKÖR. — Alakult 1907. január hó 8-án. — Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a Schwartz-féle Hallban. Elnöke: Horváth János; alelnök: Vizváry József; jegyző: Somovitz Sámuel; pénztárosok: Bukurov Dusan; pénzügyi titkár: Csapota Pál; vizsgálati bizottság: Csetey Juliska k. a., Bodács Sámuel, Nagy Bertalan, Flak István, Fenőcs András; könyvtárnok: Kardos István.

HUNFALVY HUGÓ. Hítes ügyvéd és jogtanácsos, — közjegyzői hivatal. — Iroda a fopostával szemben. 231 BROADWAY New York City.

THE RONAY CO., 1310 FIFTH AVENUE, PITTSBURG, PA. ajánlja honfitársai szíves támogatásába pompásan berendezett üzletet, amelyben importált árú a legjobb minőségben, kitűnő olvasmányok, remek kiállítás és minden valóságos értékek számára írt imádságos könyvek, iródeszék, írószekők, jófajta hazai dohány és szivarok, arany és ezüst ékszerek, valódi tajték és selmecei pipák, száraz, szegedi paprika, liptói túró, tiszaujlaki bajuszpedró, stb. a legújnyosabb árban kaphatók.

KRAJNYÁK JÁNOS. Cleveland, O., 2755 East 79th street alatti lemonderehűl berendezett szalonát ajánlja honfitársai pártfogásába. Kitűnő whiskey, törköly, nemkülömben mindig friss hordó és üveg sör, tüzes magyar borok, finom zamatu szivarok, biliárd, stb. állanak a közönség rendelkezésére.

KÉPVISELŐINK. A „Bevándorló“-t a következő urak képviselik a következő helyeken olyképp, hogy előfizetési díjakat fervehetnek és nevünkben nyugtázzák: BENCZE JÁNOS ur... Passaic, N. J. BÖGÖZY GYULA ur... Perth Amboy, N. J. MAKRAY JENŐ ur... South River, N. J. JUHÁSZ ISTVÁN ur... Poughkeepsie, N. Y. TORHÁN JÁNOS ur... Yonkers, N. Y. GÉTSY JÁNOS ur... Torrington, Conn. HÍZSNYAY JÁNOS ur... Danbury, Conn. STENTZEL RICHÁRD ur... Philadelphia, Pa. POTMESIL ISTVÁN ur... South Bethlehem, Pa. SAMU GYÖRGY ur... South Sharon, Pa. ORTÓ JÁNOS ur... Wilburne, Pa. SZAKÁLY IGNÁCZ ur... South Bend, Ind.

MOLNÁR KÁROLY. Cleveland, O., 2747 E. 79. st. alatti lemonderehűl berendezett szalonát ajánlja honfitársai pártfogásába. Pompásul pompásabb italok tüzes magyar borok, kitűnő szivarok, biliárd, kuglizó, stb. állanak a közönség rendelkezésére.

MOLNÁR KÁROLY. Cleveland, O., 2747 E. 79. st. alatti lemonderehűl berendezett szalonát ajánlja honfitársai pártfogásába. Pompásul pompásabb italok tüzes magyar borok, kitűnő szivarok, biliárd, kuglizó, stb. állanak a közönség rendelkezésére.

BORSZÉKI GYÓGYVIZ. A VÍZEK KIRÁLYA. — Különleges szer gyomorhaj és kőszvény ellen. — Orvosi szaktekintélyektől a legmelegebben ajánlva, hólyag és vizeleti szervek bántalmainál, vesebajoknál, cukros hugar. a torok és tüdőszervek bajainál, epékő és gyomor-megbetegedéseknél. Egészségesnek kitűnő ízű, igen üdítő ásványvíz, bor, cognac, vagy citromsavval vegyítve. EGYEDÜLI KÉPVISELŐ az EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN VIDER EMIL. IRODA: 36 Ave. C. RAKTÁR: 40 Ave. C. NEW YORK. — MINDENKI ÁLTAL MEGTEKINTHETŐ. —

MONOPOL KÁVÉHÁZ. RUDNER és ROTH, tulajdonosok. NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, a kilencedik utca sarkán. — Kitűnő ételek és italok — A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE. — Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene —

L. BOSS. 111 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kiváló minőségű szivarok és dohányok — importátója. — KÜLÖNBÖSEN JO A KOSSUTH ÉS GROF BATTYÁNYI DOHÁNY. Megrendelések nagyban és kicsinyben vidékre is.

YOURKVILLE BOULEVARD. előkelő magyar kávéház a felsővárosban. 1393 MÁSODIK AVENUE. Tulajdonos: BIRNBAUM L. a 72. és 73. utcák között. MIDENNAP CZIGÁNYZENE. — Kitűnő magyar ételek és jó italok. — Porlos kiszolgálás. POMPÁS BILLIARDASZTALOK.

THE 'STATE BANK' AZ ÁLLAM BANKJA. 378 Grand Street, New York City. Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros Voorhis A. I., al-pénztáros Kneisel János. Tőke, felesleg, nyeresemény, több, mint \$1,000,000. Betétek több, mint 16,000,000. Pénzküldeményeket elfogadják a világ minden részébe. HAJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG. Alakult 1906. február 27. Cleveland, O. A szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Őszidőket alululhatnak Ameriká minden magyarokta helyén. Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz 305 CENTURY BUILDING, Cleveland, O.

THE CITY BANK CO. BIZTOS, ERŐS, MEGBIZHATÓ. Takarékbetétek után 4 százalékos — fizet. — 10 AVENUE és PEARL ST. sarkán. SOUTH LORAIN, Ohio.

The Friedman Print. 215 BOWERY — NEW YORK. Elvállalja alapszabályok a mindennemű nyomtatványok elkészítését. — Kitűnően felszerelt magyar nyomda. — Elv: Csinos kiállítás olcsó árak mellett.

THE RISING SUN BREWING CO. CSEHORSZÁGI módon készülő SÖR. A legvalogatottabb arany árpából, malatából és mézsharmatos cseh komlóból főzik. FELTETLENUL JOBB BÁRMILY IMPORTÁLT SÖRNÉL. ELIZABETH, N. J.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK. E rovat alatt oly bankozásokat nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából. NEW YORK ALLAM. Knauth, Nachod és Kühne, 15 Willam street, New York. Kiss Emil, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll. Németh János, 457 Washington street, New York. Deutch Testvérek, 319 Houston st., New York. Pénzküldés, hajójegytroda és közjegyzői hivatal. The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York. Csekkontó, hitellevelek, külföldi értékpapírok megvételé és eladása. Nemzetközi Utazási Iroda és Pénzküldő Társaság, igazgató Láng József, 1496 Second Ave., New York City.

PENNSYLVANIA ALLAM. B. Hender, successor to A. Hender Son & Co. Cassandra. Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részébe olcsón, gyorsan és biztonságosan. Hajójegyek az összes vonalakra az ó-hazába sehol olcsóbban nem kaphatók. First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alaptőke \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter. Róth József és Fiai, a Monongahela-völgynek legrégibb bankháza, saját épületében, ötödik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport. Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan a legolcsóbb áron. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakszerűséggel állítanak és a konzulátusok hitelesítését beszerzik. Czim: Jos. Roth and Sons. Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne Magyar Amerikai Takarékos Hivatal, Duquesne. Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankháza az egyedi magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fizet két százalékos csekk számlára, 4 százalékos betét-számlára. Pénzküldés, hajójegyek eladás és közjegyzői iroda. Klein János, magyar bank és váltóüzlete, 1348 Penn Avenue, Pittsburg.

Penn Avenue, Pittsburg. Megbízható pénzküldés és hajójegyeladás. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyek elintézését. Tomcsányi József, Homestead és Duquesne. Klein Arthur, Rankin, Pa. Hajójegyek, pénzküldés, hazai ügyek elintézésé. Kail G. Árpád, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézésé. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

MISSOURI ALLAM. The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és bányászok trust-kompanyája. Bonne Terre. Bejegyeztetett 1890-ben. Tőke \$100,000.00. R. R. S. Parsons elnök, F. J. Thomure alelnök. F. H. Dearing titkár és pénztáros.

OHIO ALLAM. Perczel Lajos, 532—534 Pearl street, Cleveland. The Dollar Savings & Trust Co., Youngstown. Vagyon: \$1,500,000. Pénzküldés gyorsan, olcsón és pontosan. Pénzbetétek után 4 százalékos kamatot fizet. Üzletvezető: Burger B. Lajos.

WISCONSIN ALLAM. Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzbetétek után a világ bár mely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ALLAM. Rizzák János, 128 Second street, Passaic. Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulának irodája Budapestben, V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul fiúmel ügykötségének irodája: Fiume, Andrássy-ut 22. Magyar amerikai károk, kik az ó-hazában nehézségekkel találkoznak, forduljanak oda.

WÁRADY LAJOS. Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézésé. PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA. Az összes hajóvonalak képviselője. HAZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA. magyar közjegyző. 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

Charles R. Kear Harry F. Potter elnök. pénztárosok. ELSŐ NEMZETI BANK. FIRST NATIONAL BANK. MINERSVILLE, PA. Alapított 1864-ben. Schuykill County legöregebb nemzeti bankja. Alaptőke \$50,000.00. Tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény 75,000.00. Elfogad pénzbetéteket s a pénz csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti. Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postautalvány útján eszközöl.